

2011-uosius siūloma paskelbti Laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių atminties metais

Vilnius, rugsėjo 13 d. (ELTA) – Seimo pirmininkė Irena Degutienė įregistravo nutarimo projektą, kuriuo 2011 metus siūlo paskelbti Laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių atminties metais. Tokį siūlymą parlamento vadovė teikia atsižvelgdama į tai, kad 2011 m. bus minimos Lietuvos istorijai itin skausmingų įvykių 1941 ir 1991 m. sukaktys.

I. Degutienė siūlo Seimui pabrėžti 1941 ir 1991 metų Lietuvos gyventojų netektis, pažymėti tų metų įvykių ypatingą reikšmę Lietuvos valstybės kelyje ir įvertinti 1991 metų pasaulio visuomenės paramą, ginant ir įtvirtinant atkurtą Lietuvos nepriklausomybę.

Seimo nutarimu taip pat būtų pavesta Lietuvos valstybės atkūrimo istorijos tyrimo ir atmintinų datų paminėjimo komisijai parengti Laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių atminties metų programą, Vyriausybei – numatyti finansavimą programos įgyvendinimui.

1941 m. birželio 13–15 d. daugiau kaip 30,000 žmonių, tarp jų daug vaikų, moterų ir senelių, be jokio teismo ir be jokio išpėjimo buvo prievarta ištremti į Sovietų Sąjungos gilumą. 1991 m. sausio 13 d. Sovietų sąjunga karine jėga mėgino nuversti teisėtą Lietuvos valdžią, 1990 m. kovo 11 d. paskelbusią šalies nepriklausomybę nuo SSRS. Sovietų kariuomenei ir specialiesiems daliniams užimant Televizijos bokštą bei Lietuvos radijo ir televizijos pastatą, žuvo 14, nukentėjo daugiau kaip 1,000 žmonių.

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 15, 2010 • Vol. CI Nr. 177

Kaina 75 c.

Lietuvos Respublikos ambasadoriaus viešnagė Čikagoje

Čikaga, rugsėjo 14 d. (LR Generalinio konsulato Čikagoje info) – Šių metų rugsėjo 10–11 d. Čikagoje lankėsi Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis. Apsilankymo metu ambasadorius pabuvojo lietuvių kultūriniuose centruose, dalyvavo renginiuose, susitiko ir bendravo su JAV Lietuvių Bendruomenės atstovais.

Pirmąją viešnagės dieną ambasadorius kartu su generaline konsule Čikagoje Skaiste Aniulienė bei generaliniu konsulu New York Valdemaru Sarapinu dalyvavo Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, vykusiame Santaros-Šviesos suvažiavime. Ambasadorius pasveikino suvažiavimo dalyvius ir išklauseš pranešimų dalyvavo diskusijoje apie atvirą visuomenę bei 20 Lietuvos nepriklausomybės metų. Vakare diplomatai aplankė Čikagos Jaunimo centrą, kur Čiurlionio meno galerijoje vyko parodos „Pirmieji lietuviai Teksase“ atidarymas. Ambasadorius Ž. Pavilionis dėkojo Čikagos lietuvių bendruomenei už aktyvumą puoselėjant lietuviškąją kultūrą ir tradicijas.

Kitą dieną Čikagos lituanistinės mokyklos mokslo metų pradžios šventėje ambasadorius kreipėsi į mokinius ir mokytojus, linkėdamas jiems visokeriopos sėkmės naujaisiais mokslo metais. Ambasadorius sakė tikintis, kad iš salėje sėdinčių mokinukų užaugs ne vienas žymus žmogus, savo



LR ambasadorius Ž. Pavilionis, generalinė konsulė Čikagoje S. Aniulienė, generalinis konsulas New York V. Sarapinas ir JAV LB Brighton Park apylinkės pirmininkė Salomėja Daulienė Čikagos lituanistinės mokyklos mokslo metų pradžios šventėje.

Laimos Apanavičienės nuotr.

darbais garsinsiantis mūsų šalį. Šventėje dalyvavo ir generalinė konsulė Čikagoje S. Aniulienė, generalinis konsulas New York V. Sarapinas bei JAV LB Brighton Park apylinkės pirmininkė Salomėja Daulienė.

Po iškilnių svečiai aplankė ten pat, Čikagos Jaunimo centre, įsikūrusio Lituanistikos tyrimų ir studijų centro sukauptą ir saugomą archyvą.

A. Ažubalis pabrėžia Rytų kaimynystės politikos svarbą



ES Bendrųjų reikalų tarybos posėdžio dalyviai – užsienio reikalų ministrai.

URM nuotr.

Briuselis/Vilnius, rugsėjo 13 d. (ELTA) – Europos Sąjungos (ES) sugebėjimas spręsti Rytų kaimynystės iššūkius paveiks ES patikimumą tarptautinėje politikoje, o geresnis ekonominės politikos koordinavimas sustiprins ES pozicijas pasaulyje, teigia Lietuvos diplomatinės vadovas.

Briuselyje vykusiame ES Bend-

rijų reikalų tarybos posėdyje užsienio reikalų ministrai aptarė išvadų projektą rugsėjo 16 dieną įvyksiančiam Europos Vadovų Tarybos (EVT) susitikimui, kuriame bus aptarti ES santykiai su strateginiais partneriais ir vyks diskusija dėl ES valstybių narių ekonominės politikos koordinavimo stiprinimo.

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Darbas, džiaugsmas, pareiga (2) (p. 2)
- Gelbėkite savo žmogiškumą užsieniuose (p. 3, 4)
- K. Girniaus skiltis (p. 3, 9)
- Ir trijų mėnesių paviešėti Lietuvoje – neužtenka (p. 4)
- Milwaukee ir Detroit telkinių naujienos (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Italijos Costiera... (2) (p. 8)
- „Ambersail“ dienoraštis (2) (p. 9)
- Šilutė laukia savo tautiečių (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2,73 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis



Keletas Lietuvos parlamentarų rudens sesiją Seime pradėjo su pasiūlymu į Seime esančias maitinimo įstaigas grąžinti prekybą alkoholiu. Seimo narys Kęstutis Glaveckas, rugsėjo 9 d. susitikęs su Seimo pirmininke Irena Degutienė, teigė, jog alkoholio grąžinimui į Seimo restoraną pritartų ne tik jis. Glaveckas priminė, jog visuose parlamentuose yra restoranai, barai, kur parduodamas vynas ir kiti gėrimai. Ir dar pridūrė, jog, „tarp mūsų kalbant“, jeigu kokia proga yra, visi seimūnai geria kabinetuose. Atrodo, jog Degutienėi toks Glavecko atviravimas įspūdingio nepadarė ir jau kitą dieną išplatintame pareiškime užtikrino tiek likusius Seimo narius, tiek visuomenę, jog tarp Seimo rudens sesijos svarbiausių tikslų tikrai nėra klausimo apie alkoholio sugrąžinimą į Seimo maitinimo įstaigas. Ji kvietė seimūnus mažiau galvoti apie alkoholinius gėrimus ir daugiau dėmesio skirti reikalingiems darbams atlikti.
Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org



SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Darbas, džiaugsmas, pareiga

Tęsinys iš rugsėjo 8 d.

S. AUŠRA JASAITYTĖ-PETRY

Malkos šlapios, todėl laužą sunkiai teks užkurti. Bet nuostabūs vakarinės programos vadovai vyr. sk. vsl. Julija Vallee, ps. Audrė Kapačinkaitė ir s.v. Martynas Matutis su-ruošė stovyklautojams įdomų vakarą su žaidimais, dainomis, slankinimo pasipraktikavimu ir taisyklių pakartojimu.

Įspūdingam vakarui užsibaigus, stovyklautojams nuėjus gulti, jauni vadovai susipažino su Lietuvos skautų sąjungos (LSS) vyriausios skautininkės pavaduotoju v.s. fil. Tomu Dundzila, kuris atvyko iš tolimosios Australijos kartu su Čikagos skautais ir skautėmis pastovyklauti. Žinoma, broliui Tomui Rako miškai nėra sve-timi. Jis pats čia stovyklavo ir užau-go. Brolis Tomas sušaukė „Town Hall“ susirinkimą. Vadovai turėjo progos klausiti brolio Tomo įvairių klausimų apie LSS apie vadovavimą, skautavimą. Brolis Tomas atsakė į visų klausimus, paaiškino apie naują LSS struktūrą.

• • •

Kasdien sesės ir broliai turėjo programą, kuri buvo paskirstyta pa-gal amžių. Jie dirbo skiltimis/valti-mis. Broliai ir sesės tobulino savo skautamokslio žinias: specialybės, pionierijos, išskylavo. Nebuvo laiko nuobodžiauti. Visi turėjo progos net ir šautuvais bei strėlėmis pašaudyti. Šiais metais šaudymo mokytojas bu-vo brolis Rob Young, o šaudymo strė-lėmis – vyr. sk. vsl. Linda Rugienie-nė.

Brolis Tomas kiekvienam stovyk-lautojui – jaunam ir vyresniam – davė po užduotį, kuri nebuvo skirta tik Či-kagos skautams, bet visiems LSS na-riams. Užduotis buvo atlikti septynis gerus darbelius per septynias paras stovykloje. Žinoma, visi Rako stovyk-lautojai bandė tai atlikti. O atlikę gavo po mažą ženklelį, kurį galėjo įsisiūti ant savo uniformos rankovės.

Vakaraus vyko labai įdomios pro-

gramos: šokiai, laužai, žaidimai. Bu-vo surengtas vakaras, kurio metu stovyklautojai žiūrėjo „Ice Age 2“ fi-lmą lietuvių kalba.

Stovyklautojai galėjo kasdien nu-eiti prie ežero atsigaivinti. Ten jie maudėsi, žuvavo, plaukiojo baidarė-mis, kanojomis.

• • •

Dienos greitai prabėgo. Stovyk-lautojų veiduose matėsi, kad jiems tikrai džiugu stovyklauti šiuose miš-



Brolis Tomas Dundzila Teriuko Petry gimtadienio progai iškepė ananasinį tortą. Nuotraukoje: Julijonas Kazėnas, Teriukas Petry ir Tomas Dundzila.

Aušros Jasaitytės-Petry nuotr.

kuose. Kasdien buvo paskirta nauja tema: legendų, istorijos, atbulumo, kasyčių (Kastyčio), dainų, lietuvišku-mo, draugiškumo (kuri pasitaikė per sporto šventės dieną), savivaldos, gero darbo ir ramumo dienos. Ra-mumo diena įvyko paskutiniąją sto-vyklos dieną.

Nors daug kas iš stovyklautojų antrai savaitei stovyklauti nepasiliko, tie, kurie pasiliko, tikrai džiaugėsi sporto šventės diena. Jos metu buvo žaidžiamas kvadratas, plaukta, bėg-ta, įvyko arbūzo karas. Oi, kaip links-ma. Oi, kaip gera. Programa vyko

nepaisant stovyklautojų skaičiaus.

Uodai kandžioja, lietus lyja, sau-lė šviečia. Smagiai stovyklaujame, smagiai dirbame.

• • •

Stovyklai buvo padarytas naujas remontas. Labai daug lijo pirmąją savaitę, ir keliui nebuvo laiko iš-džiūti. Stovyklos kryžkelėje pasidarė labai nesaugu. Didysis savaitgalis, ką daryti? Tėveliai, svečiai suvažiuoja. Broliai Milan Kluko, Aras Lintakas ir Audrius Viktoras sugalvojo, kad rei-kia kelią sutaisyti – pripilti daugiau smėlio, išlyginti kelią. Tai sunkus darbas. Ar bus galima per keletą va-landų tokį projektą atlikti? Žinoma. Broliai susisiekė su žmogumi, kuris atvežė stovyklai smėlį. Sesės vyr. skautės, gintarės, broliai būdžiai ir vyčiai kartu su broliais Aru, Milan ir Audriumi bei kitais smėlį ant kelio išlygino.

• • •

Stovyklautojams tikrai smagu buvo šioje stovykloje. Iš kalbų gir-dėjosi, kad visi planuoja ir kitais me-tais į Raką sugrįžti. Į stovyklą su-sirinko beveik 250 stovyklautojų. Tai nemažas skaičius. Stovyklautojai, žinoma, daugiausiai iš Čikagos apy-linkių, bet buvo atvažiavusių ir iš Florida valstijos, buvo net sesių iš „Neringos“ tunto Cleveland miesto.

Stovykla baigėsi liepos 31 d. Dvi savaitės prabėgo nuostabiai greitai. Stovyklos laikas liks mūsų prisimi-nimuose. Dabar reikia pradėti ruoš-tis naujiems veiklos metams.

Pabaiga.



„Lituanicos“ tunto tuntininkai. Dabartinis tuntininkas s.v. Dainius Dumbrys, buvę tuntininkai: v.s. fil. Edis Leipus, j.b. s. Robertas Jokubauskas, s.fil. Ričardas Chiapetta ir v.s. fil. Robertas Vitas.

Vytenio Lietuvninko nuotr.



v.s. fil. Tomas Dundzila perduoda „Lituanicos“ tunto vėliavą naujam tuntininkui s.v. Dainiui Dumbriui.

Vytenio Lietuvninko nuotr.

GELBĖKITE SAVO ŽMOGIŠKUMĄ UŽSIENIUOSE

VALDEMARAS KUKULAS

Rašydamas publicistiką iki šiol beveik visada domėjausi vienu: kodėl taip yra, kaip yra, kas nutiko, kad šiandien gyvename taip, kaip gyvename, ir pačios tokio „ne tokio“ gyvenimo pasekmės mane nelabai te domino. Vis dėlto šiandieninė masinė mūsų tautiečių emigracija, regis, bus ta problema, kurios neišsėmsi nei priežasties, nei pasekmės kategorijomis, pagaliau jos vienareikšmiškai net neaprašysi.

Gera, jei sutiksi su Alvydu Medalinsku, sakančiu, kad emigracija yra viso labo atsakas į šalyje klestinčią neteisybę (visi pralobo – kas pažeisdamas įstatymus, kas juos sau prisitaikydamas, o kas ir visai jų nepaisydamas). O jei teisus vis dėlto istorikas Algis Kasparavičius, dabartinę nesibaigiančią emigracijos bangą vadinantis nei daugiau, nei mažiau, o naujuoju Sąjūdžiu?

Kol kas mums atrodo, kad pagrindinė masinės mūsų tautiečių emigracijos priežastis yra menkas, varganas šalies gyvenimo lygis, nes taip galvoti mums patogiau. Tuo tarpu priežasčių reikėtų ieškoti giliau. Į vieną sakinį jas sutraukčiau maždaug taip: valstybė, kurios valdžia susirūpinusi tik savo pačios išlikimu ir veiklos tęstinumu, jau seniai nebėra valstybė, ir tik laiko klausimas, kada numirs paskutinis jos pilietis.

Vadinasi, emigracija yra judėjimas, viską ir iš esmės pasakantis apie egzistuojančią valstybę ir jos tvarką, taigi ir jos tikslas, sekant ano Sąjūdžio logika, yra iš esmės pakeisti, nuversti esamą tvarką.

Skamba kiek utriruotai, bet apie naujojo Sąjūdžio ar bent jau šiaip visus vienijančio visuomeninio judėjimo būtinybę visai rimtai šiandien kalba ne tik istorikai, bet ir ekonomistai, filosofai ir visi ne šiaip kokie, o daktarai, kartais net habilituoti. Jei toks judėjimas iš tiesų bręsta, fermentuojasi, tada kokie jo tikslai, kokie jo ketinimai?

Juk jeigu emigracija tėra vien geresnio gyvenimo ieškojimas, užtikrina padoresnę gyvenimo kokybę, einama tarsi ne tuo keliu. Tada derėtų kliautis natūriniu ūkiu, mūsų šalyje skambiai vadinamu smulkiuoju verslu, ir riboti savo pernelyg išsikerėjusius poreikius. Ir joks judėjimas, joks Sąjūdis čia neturi jokios prasmės: ekonomiką keičia vien ekonominiai argumentai. O jeigu mūsų ekonomikai vadovauja absoliutūs ekonominiai beraščiai, tai ir čia mūsų protestai nieko nepakeis. Pati ekonominė logika į ekonomiką turės atvesti ekonomistus. Be to, ir užsienyje uždariai dažnai ne tokie jau fantastiški, o jeigu juos svertume dar ir įdėtos jėgos matais, pasirodytų be maž visai „lietuviški“. Šuo turbūt pakastas kažkur kitur.

Etnologas Dainius Razauskas emigracijos problemą tapatina su mums ne mažiau aktualia savižudybių problema: ir vienu, ir kitu aspektu mes pirmaujame pasaulyje. „Iškart reikia atkreipti dėmesį, kad į šį klausimą yra susilieję – arba, tiksliau, iš jo išsišakoja – du Lietuvai itin

skaudūs klausimai: ‘Kodėl nesinori gyventi?’ ir ‘Kodėl norisi gyventi ne Lietuvoje?’ Dvi mūsų opos – savižudybė ir emigracija. Jei neišsižadi Lietuvos, prarandi norą gyventi, jei tavo noras gyventi stipresnis, esi priverstas išsižadėti Lietuvos. Tarsi ‘Lietuva’ ir ‘gyvenimas’ būtų nebesuderinami” („Šiaurės Atėnai”, 2010 m. rugpjūčio 20 d.).

Stipriau dar niekas nėra pasakęs, bet vargu ar kas nors buvo ir labiau teisus. Iš tiesų bet kokia savižudybė, net palydėta laiškelio „dėl mano mirties nieko nekaltinkit”, yra tiesiasias ir neapskundžiamas kaltinamasis aktas visuomenei, kurioje gyvena, o kartu, suprantama, ir valstybei, kurią ta visuomenė kuria arba nekuria. Savižudybių statistiką visada lydi daugybė gyvenimo lygio, nedarbo ir (kad ir kaip būtų keista) geopolitinės padėties lentelių ir diagramų, o įžvalgesni psichologai dar ypač gilinasi, kokią literatūrą skaitė, apskritai ko-

kią kultūrą „vartojo” tas, kuris nusižudė.

Kiekvienas pabėgimas iš tėvynės (nėra kito emigracijos varianto, tik pabėgimas) yra antausis ir kaltinamasis nuosprendis jai: ne aš tave išduodu. Tai tu jau seniai išdavei mane. Ir emigracijos tyrimai taip pat lydimi ne tik ekonominio gyvenimo bei pragyvenimo, bet ir gyvenimo trukmės, gyvenimo kokybės ir visuomenės sveikatos lentelių bei diagramų.

Kol kas mums atrodo, kad pagrindinė masinės mūsų tautiečių emigracijos priežastis yra menkas, varganas šalies gyvenimo lygis, nes taip galvoti mums patogiau. Tuo tarpu priežasčių reikėtų ieškoti giliau. Į vieną sakinį jas sutraukčiau maždaug taip: valstybė, kurios valdžia susirūpinusi tik savo pačios išlikimu ir veiklos tęstinumu, jau seniai nebėra valstybė, ir tik laiko klausimas, kada numirs paskutinis jos pilietis.

Nes nebelikus kam mokėti mokesčių, biurokratija ims ryti pati save, ir tauta išnyks ne kaip herojiškas darinys, neatlaikęs istorijos krumpliciaračių slėgio, o kaip barbarų žmogžudių laukinė banda. Ekonominis, socialinis skurdas nesunkiai pakeliamas net labiausiai egocentriškam žmogui, jei aplink visi gyvena pagal nepajudinamą bendrumo principą. Ir kai šiandien piktdžiugiškai sakoma, kad sovietinė visuomenė buvo laimingesnė už dabartinę „luominę”, nėra sakoma netiesa. Skurdu visada lengviau dalintis negu didžiuliais turtais.

Jei emigracijos priežastys būtų vien ekonominės, argi tautos simbolis ir nesumeluotas

Nukelta į 4 psl.



Dar apie 1941 m. – atsakymas L. Donskiui

KĘSTUTIS GIRNIUS

Savo tinklaraštyje Leonidas Donskis reiškia akivaizdų nepasitenkinimą mano mintimis apie Lietuvos laikinąją vyriausybę (LLV). Stengsiuosi atsakyti į kai kuriuos jo priekaištus be pykčio (kaip jis visada siūlo), bet ir be pažeminimų (ko jam nevysiškai pasisekė išvengti).

Nėra jokių abejonių, kad lietuviai dalyvavo žydų žudynėse – ne tik padugnės, bet ir atsakingi karininkai bei vietos pareigūnai. Vokiečiams vadovavo Hamann Rollkomando, kuris nužudė daugiausiai Lietuvos žydų, bet didžioji dauguma šaudytojų, taigi žudikų, buvo lietuviai. Pirmieji savi valdos pareigūnai ir policininkai, gavę nurodymus sulaukyti visus žydus, dar galėjo tikėti, kad žydai bus suvaromi į getą arba priverčiamojo darbo stovyklas, bet jau įsisiūbavus žudynėms sulaukytųjų likimas buvo visiems aiškus. Voldemarininkų veikėjas Zigmas Blynas savo dienoraštyje 1941 m. rugpjūčio 14 d. rašė: „Kalbėjau su Rokiškio apskr. V-ku... Esą ryt turi būti sušaudyta 9000 žydų Rokišky. Iškas 3 m gylio griovį, atvaro 100 žydų, suguldo griovį...”. Nacių saugumo vadovo Jaeger ataskaitoje pažymėta, kad rugpjūčio 15–16 d. Rokiškyje nužudyta 3,207 žmonės, 3,200 jų žydai.

Koks buvo LLV vaidmuo žudynėse? Mėginimas nustatyti jį nėra „smulkios mirties buhalterijos detalių aiškinimasis”, kaip sako Donskis. Kaltinant konkrečius asmenis, negalima vien kartoti, kad įvyko nusikaltimas. Reikia parodyti, kad jį įvykdė kaltinamieji. To reikalauja tiesa ir teisingumas. Pokario metais net užkietėję žudikai, pvz., Einsatzkomand vadovai, buvo teisiami individualiai, o ne pripažinti kaltais pagal sąsają. Tiesa, jie dažnai sulaukdavo labai švelnių bausmių.

Daug ko dar nežinome apie LLV veiklą. Kaip jau ne kartą minėta, neaiškumai gaubia Žydų padėties nuostatus, kurie dažnai laikomi pagrindiniu kaltinamuoju aktu prieš LLV. Bet kodėl LLV juos priėmė rugpjūčio 1 d., kai naciai jau buvo paskelbė savo žydų taisyklės, kai jau buvo aišku, kad po kelių dienų šalies valdymą visiškai perims naciai kartu su jiems pavaldžia patikėtinių taryba ir kad nuostatai, kaip ir kiti LLV nutarimai, neišvys dienos šviesos dėl nacių cenzūros?

Klausimų kyla dėl LLV birželio 30 d. nutarimo įsteigti žydų koncentracijos stovyklą. Koncentracijos stovykla baisiai skamba, bet Antano Smetonos laikais veikė vadinamoji Varnių koncentracijos stovykla, kuri nebuvo joks Dachau. LLV stovyklai skyrė labai mažai etatų – 4 karininkus ir 17 šaulių – ir labai mažai turto. 21 karys, suskirstytas į gal keturis būrius, galėtų saugoti 50–200 žmonių. Taigi buvo ketinama kurti mažą stovyklą. Istorikas Alfonsas Eidintas tvirtina, kad koncentracijos stovykla buvo VII forte. Bet tai tik prielaida, nėra jokių dokumentų, kurie leistų sutapatinti LLV numatytą stovyklą su fortu. Juolab kad VII fortui saugoti reikėjo gerokai daugiau negu 21 kario. Gal Eidintas teisus, bet to nežinome. Lengva rasti piktybiškų, žadą atimančių tekstų. Donskis cituoja „Naujosios Lietuvos” straipsnį, kuriame raginama „išnaikinti žydiją”. Tekstas bjaurus, bet nieko bendro neturi su LLV. „Naujoji Lietuva” buvo leidžiama Vilniuje, LLV ten neturėjo nei galios, nei įtakos.

Yra keli variantai itin šiurpinančio atsišaukimo „Brangūs vergaujančys broliai”, kurį LAF’as neva paskelbė 1941 m. kovo 19 d. Vienne variante yra šis teiginys – „išdavikams bus tik tuomet dovanota, jei jie tikrai įrodys, kad likvidavo nors po vieną žydą”. Teiginys toks dramatiškas, kad vokiečių istorikas Siegfriedas Gasparaitris juo pavadino savo straipsnį leidinyje „Zeitschrift fuer Geschichtswissenschaft” (2001 m.) Bet kituose atsišaukimo variantuose šio sakinio, kuris sunkiai derinasi su kitais teksto teiginiais apie žydus, nėra. Gal jį pridūrė vietos fanatikas, perrašinėdamas atsišaukimą? Reikšminga, kad tokios mintys egzistavo, bet svarbiau žinoti, ar žudyti skatino LAF’o centras, koks nors stambesnis dalinys, ar vienas asmuo. O ką galvotume, jei būtų likęs tik pikčiausias variantas? Norint atsakyti į šiuos ir kitus klausimus, reikia tirti archyvus, ne tik Lietuvos, bet ir Vokietijos, ypač Rusijos. Juolab kai susidaro išpūdis, kad manoma, jog viskas tiek aišku, kad bergždžia toliau knistis archyvuose.

Pastaruoju metu vis daugiau mokslininkų tiria Holokaustą. Nėra draudžiamų temų, o nauji tyrimai, naujos interpretacijos verčia atsakyti seniai įsitvirtinusių teiginių. Birželio mėnesį žurnale „New York Review of Books” recenzuodamas dvi knygas apie Holokaustą Lenkijoje istorikas Timothy Snyder siūlė persvarstyti Armija Krajova vaidmenį. Pasak Snyder, Armija Krajova nebuvo tokia nepriekaištinga, kaip ją vaizduoja kai kurie lenkai, bet reikia atsakyti juodosios legendos, pagal kurią ji buvo antisemitinė reakcionierių organizacija, aktyviai dalyvavusių persekiojant žydus.

Po sovietų okupacijos ir aneksijos lietuviams liko trys galimybės. Jie galėjo susitaikyti su likimu ir nieko nedaryti, vien savo jėgomis sukilti prieš okupantą arba sukilti, derindami savo veiksmus su Vokietija. Donskis teisingai atmeta pirmąjį variantą, pažymėdamas, kad „sukilimas buvo psichologinė ir politinė lietuvių būtinybė”. Sukilti karui neprasidėjus būtų gryna savižudybė. NKVD būriai ir Raudonoji armija būtų tučtuojau sunaikinę menkai ginkluotus sukilėlius.

Nukelta į 9 psl.

Ir trijų mėnesių paviešėti Lietuvoje – per maža

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Specialiai „Draugui“ iš Lietuvos

Rugsėjo 6-ąją po daugiau kaip trijų mėnesių viešnagės Lietuvoje atgal į Jungtines Amerikos Valstijas, Florida valstiją grįžo Jonas Kaminskas. St. Pete Beach mieste gyvenantis daktaras į Lietuvą atskrenda kiekvieną vasarą ir sako, kad net trijų mėnesių viešnagės laikas tėvynėje kasmet – per trumpas.

Vilniuje butą turintis ir daugybę įdomių žmonių pažįstantis daktaras J. Kaminskas – tikra vaikščiojanti enciklopedija. Jis žino tiek įvairiausių istorijų apie garsius žmones, jam teko dalyvauti daugybėje įvairių įdomių susitikimų ir renginių, o domėjimasis istorija, tautos praeitimi visada jam buvo visų svarbiausia.

Amerikoje daktaras gyvena jau apie trisdešimt metų, kai dar gūdziais sovietmečio laikais jam stebuklingu būdu pavyko ištrukti į Vakarus. Lietuvoje nemažai mokytojų, jis ir dabar su malonumu susitinka su buvusiais kolegomis ir mokiniais. Ir šįsyk viena jo buvusi bendradarbė, atvykusi į Vilnių iš Izraelio, susitiko su daktaru ir kartu važiavo į Vilkaviškį, kur Antrojo pasaulinio karo metais buvo nužudyti jos šeimos nariai. J. Kaminskas – ir puikus gydytojas, padėjęs ne vienam pacientui, gydytojo darbą nemažai metų dirbęs ir Amerikoje. Jis aktyviai dalyvauja St. Petersburg Lietuvių Bendruomenės veikloje, stengiasi padėti naujai atvykusiems lietuviams.



„Šv. Rokas“ buvo atrastas Kaimelio bažnyčioje.

Daktaras su liūdesiu išgirdo žinią, kad rugpjūčio pabaigoje Kaune mirė vyriausioji Čiurlionių giminės palikuonė Zofija Rūta Stulgaitytė-Strimaitienė, kuri buvo kompozitoriaus ir dailininko Mikalojaus Konstantino Čiurlionio sesers Juzės Čiurlionytės dukra. J. Kaminskui nemažai metų teko bendrauti su kompozitoriaus seserimi Jadvyga Čiurlionyte (1898–1991) – menotyrų daktare, profesore, knygų apie garsųjį kūrėją autore. Savo prisiminimų knygą ji yra užrašiusi ir J. Kaminskui.

Šįsyk daktaras norėjo pasidalinti įdomia praeities detale, kaip buvo atrastas vienas iš ankstyvųjų M. K. Čiurlionio paveikslų „Šv. Rokas“. Ilgą laiką nebuvo žinoma, kur jis yra. Atstrandant šį vertingą religinio turinio paveikslą, teko dalyvauti ir pačiam J. Kaminskui.

„Kartu su J. Čiurlionyte, garsiąja dainininke Beatrice Grincevičiūtė ir bibliotekininke, dailininke Julija Šalcauskiene leidomės ieškoti to paveikslo. Dailininko sesuo žinojo, kad pa-

veikslas turėjo būti kurio nors prie Nemuno įsikūrusio miestelio bažnyčioje, nes buvo girdėjusi, jog šį darbą pardavus jis buvo plukdomas valtimi. Tad pradėjome kelionę per kaimelius ieškodami šventojo Roko, nutapyto su šunimi, kurio vardas buvo Lemūrėlis“, – prisiminė J. Kaminskas.

Surasti šį paveikslą buvo svarbu ir todėl, kad tai vienas ankstyviausių ir pirmųjų garsiojo kūrėjo darbų, sukurtų jam grįžus į Lietuvą iš Varšuvos ir Leipcigo. Be to, yra žinomi tik trys religinės tematikos M. K. Čiurlionio darbai – Kaune jo vardo muziejuje dar saugomi „Kristus“ ir „Jėzus Alyvų kalne“.

Daktaras pasakojo, jog ieškant paveikslo jie aplankė kelias bažnyčias Kauno rajone, po to pervaziavo į Šakių rajoną, bet jo niekur nebuvo. Ir galiausiai jau visai šalia pasienio su Rusijos Federacijos Karaliaučiaus sritimi, mažame kaimelyje, kuris ir vadinasi Kaimeliu, užsukę į bažnyčią jie pamatė taip ieškotą paveikslą.

„Dailininko sesuo labai susijaudino, mes visi apsidžiaugėme, nes tokie atradimai retai pasitaiko. Ji pasikalbėjo su vietos klebonu, pasidomėjo, kaip paveikslas ten atsirado, bet bažnyčios archyvuose jokių dokumentų nebuvo išlikę“, – pasakojo daktaras.

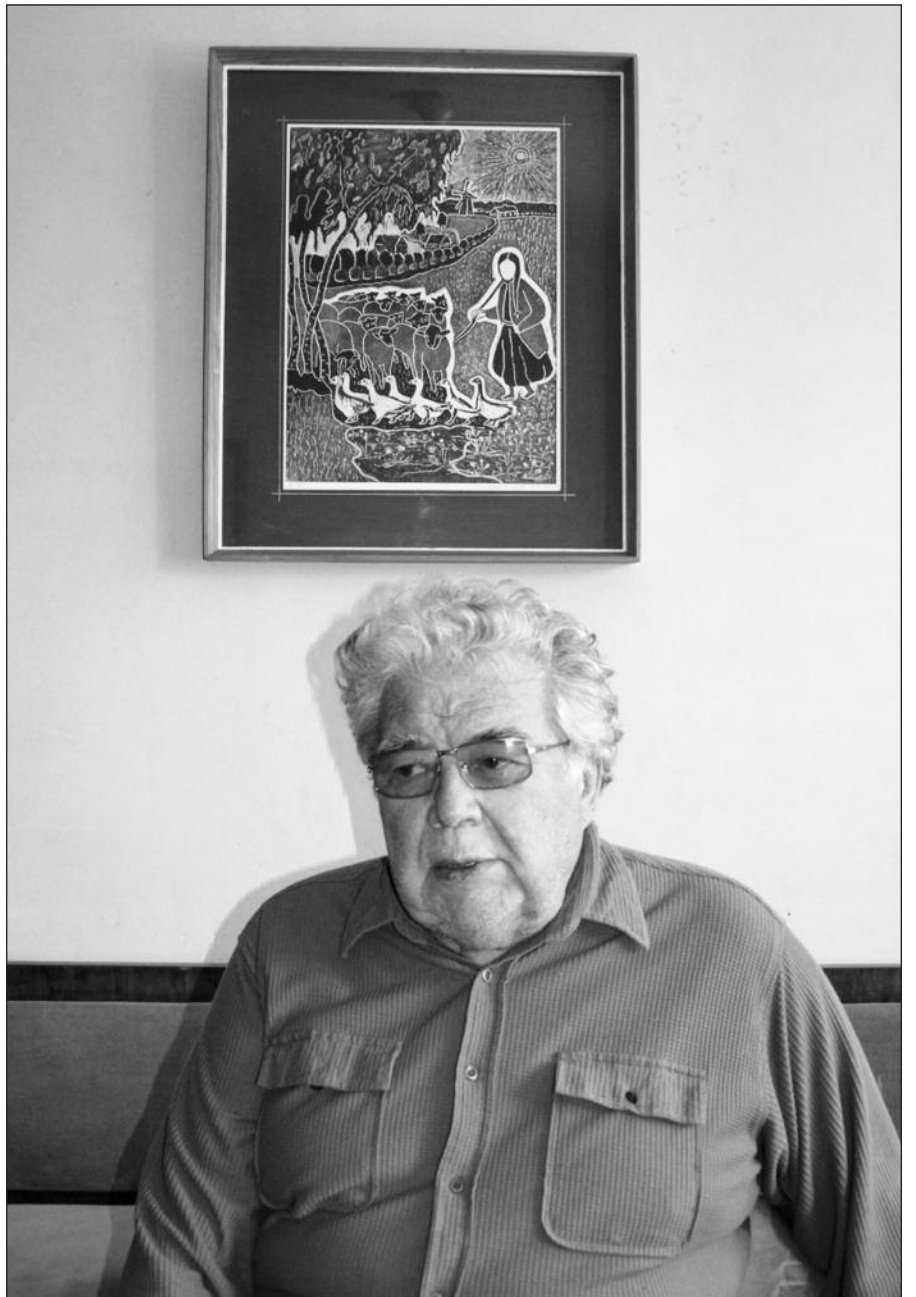
Vėliau paaiškėjo, kad šį paveikslą M. K. Čiurlionis tapė Jurbarko švento Roko bažnyčiai, bet jis pasirodė per mažas ir nutarta darbą perduoti kitoje Nemuno pusėje esančio Kaimelio Švento arkangelo Mykolo bažnyčiai. Čia jis išbuvo daug metų niekieno neaptiktas, nes kūrinyje nutapytas apie 1907 metus.

2005-aisiais, kai buvo minimos M. K. Čiurlionio 130-osios gimimo metinės, paveikslas pateko į restauratorių rankas, o vėliau buvo rodomas ir pristatytas plačiai visuomenei nacionaliniame M. K. Čiurlionio muziejuje. Po parodos jis vėl grįžo ten, kur kabojo daug metų – į Kaimelį, prie Nemuno.

Ši istorija – tik viena iš daugelio, kurią gali papasakoti daktaras. Čia pat jis jau užsimena apie kitą garsią šeimą – Lietuvos ambasadorių Romoje Voldemarą Čarneckį. Su jo žmona Eleonora Čarneckiene ir dukra Liučija J. Kaminskui taip pat teko nemažai bendrauti. Jis iki smulkmenų žino Lietuvos atstovybės Romoje pastato „Villa Lituania“ likimą, apgailestauja, kad šio pastato grąžinimo klausimas Lietuvai iki šiol neišspręstas.

Daug po įvairias pasaulio šalis keliaujantis daktaras pasakoja, kad buvo apsilankęs ir Romoje, susirado šį pastatą, bet ten dabar įsikūrusi Rusijos diplomatijos atstovybė. „Labai norėjau patekti į vidų, tad paskambinęs skambučiu pasakiau, kad kada čia gyvenau ir noriu apsilankyti. Mane pasitikusi rusė sutiko įleisti į vidų, apžiūrėjau šį puikų pastatą, nusifotografavau ant vidinių laiptų. Tai mūsų istorija, o ja aš visada domėjausi“, – pasakojo daktaras.

Trys vasaros mėnesiai Lietuvoje prabėga labai greitai, ir, atėjus laikui išvykti į Ameriką, daktaras apgailestauja, kad mažai ką suspėjo nuveikti. Jis renka medžiagą apie Lietuvos kariuomenės karininkus, susirašinėja su bibliotekomis, kurioms dovanoja savo labai gausios biblio-



J. Kaminskas namuose saugo kelis savo pusseserės M. Stankūnės paveikslus. A. Vaškevičiaus nuotr.

tekos lobynus. Mecenatyste daktaras turbūt užsikrėtė nuo kitos garsios mecenatės dailininkės iš Čikagos Magdalenos Stankūnės, kuri yra jo pusseserė.

„Man dar toli iki Magdutės, jos energijos, jos užmojų. Gaila, kad dėl

didžiulių šių vasarą vyravusių karščių nemažai laiko teko prasingti, daug ko nespėjau, bet planuoju kitą vasarą vėl sugrįžti, nes laukia dar daug darbų“, – sakė atsisveikindamas daktaras.

GELBĖKITE SAVO ŽMOGIŠKUMĄ UŽSIENIUOSE

Atkelta iš 3 psl. milijonierius Arvydas Sabonis guostųsi (ir ne bet kam, o rusų žurnalistams): „Džiaugiuosi dovana, kurią gavau iš gyvenimo, kad mano vaikai negyvena Lietuvoje“ (cituojama iš žurnalo „Kelionė“). Ko jau ko, o pinigų ir dėmesio jiems ir čia netrūktų. Bet užtat tikrai trūktų žmogiško orumo, nes visur iš jų būtų reikalaujama dvigubo, trigubo kyšio (kaipgi kitaip, juk šitiek turi!), o nedavusiems greičiausiai būtų primenamos neteisėtos tėvo vardo klubo statybos Preiloje. Nes čia vaikai atsako už tėvus, o tėvai atgailauja už vaikus, ir tik šitaip į valdžios Olimpą įmanoma ropštis ne pavieniui, o ištisomis šeimomis, ištisomis giminėmis.

Kadaise žinomas verslininkas ir visuomenės veikėjas Šarūnas Navickas kalba jau ne apie savo vaikus, o apie save: „Aš nusivyliau ir pavargau daužyti galva sieną. Man pagailo savo galvos. O sienos, pamačiau, vis tiek nepramušiu. Nenorėjau ir nemokėjau

susitaikyti su nuolatiniu gniuždymu.“ („Vilniaus diena“).

Po šiais žodžiais pasirašytų dešimtys, šimtai emigrantų, ypač inteligentų ir intelektualų, kurie neteisybei ypač jautrūs. Kita vertus, kalbėdami apie emigraciją, mes iš esmės nebegalime atskirai kalbėti apie intelektualus ir darbo bendruomenę, nes mesdamas iššūkį savo nedėkingai valstybei net pats paprasčiausias pilietis, net pilkiausia vargo pelė parodė, kad žino, puikiai jaučia, kas yra žmogus ir jo savigarda. Ir taip susilygino su dvasios aristokratu. Neišvažiavo tik to nežinantieji, nes tokių nereikia niekur.

Lietuva tikrai nežino, ko ji kasdien netenka. Baisiausia, kad ir nenori to žinoti, nes biurokratija, valdininkija neturi tautybės. Ir valdo ji ne Lietuvą, o efemerišką, pačių susikurtą bekalbę valstybę.

Delfi.lt

Valdemaras Kukulas – Lietuvos poetas, literatūros kritikas.

MILWAUKEE, WI

Kuriasi dar viena nauja lituanistinė mokyklėlė

Rugsėjo 25 d. įvyks pirmosios lietuviškos mokyklos Wisconsin valstijoje atidarymas. Maloniai pristatome šeštadieninę Milwaukee lituanistinę mokyklą „Nauja karta“ ir kviečiame visus į mokyklos atidarymą (mokyklos adresas: 648 E. Dover St, Bay View, WI 53207).

Šeštadieninė mokyklėlė atvers duris rugsėjo 25 d. 10 val. ryto. Oficialus atidarymas numatomas 12 val.

Mokyklėlėje pamokos ir užsiėmimai vyks kiekvieną šeštadienį nuo 10 val. r. iki 1val. p. p. Mokyklos dienos programą sudarys lietuvių kalbos/skaitinių bei muzikos/šokių/dainų pamokėlės.

Iš anksto registruotis galima užpildant anketą ir ją atsiunčiant adresu: P.O. Box 1884, Brookfield, WI 53008. Anketą ir kitą informaciją rasite tinklalapyje www.naujakarta.org. Arba kreipkitės pas Jolantą Juozaitytę 414-467-9875; Jolantukas@yahoo.com

Mokyklos „Nauja karta“ mokytojai:

Kristina Puotakalytė-Gurgel – ispanų kalbos ir literatūros doktorantė University of Wisconsin-Madison. Kristina su vyru ir vaiku gyvena Amerikoje nuo 1993 m. Mokyklėlėje ji bus viena iš lietuvių kalbos ir skaitinių mokytojų.

Dalia Širvinskienė baigė Klaipėdos Pedagogikos universitetą (1996 m.), kur įgijo ikimokyklinio ir pradi-

nio mokymo specialybę. Tais pačiais metais pradėjo dirbti vaikų l/d „Žiogelis“, kuri ji dirbo su 3–7 metų amžiaus vaikų grupėmis. Svečioje šalyje su vaikučiais pradėjo dirbti 2005 m. rugsėjo mėn., čia jau penkeri metai dirba kūdikių grupėje (nuo 6 sav. iki 1 metų). Šeštadieninėje mokyklėlėje Dalia mokys lietuvių k. skaitymą ir rašymą. Dalios planuose yra sukurti spektaklį ir šokių grupę.

Sonata Čepkauskienė 1999 m. baigė Klaipėdos universitetą, įgijusi ikimokyklinio ugdymo ir pradinio mokymo specialybę. Sonata 10,5 metų dirbo Lietuvoje darželyje, atvykusi į JAV 1,5 metų dirbo amerikiečių darželyje. Sonata mokys lietuvių kalbos skaitymą ir rašymą.

Fausta Urbonienė ir jos dukra Vytenė Urbonaitė mokys vaikus dainuoti ir šokti. Fausta daug metų dirbo vaikų choro vadove, yra pastačiusi tris miuziklus pagal žinomas pasakas „Pelenė“, „Sniego karalienė“ ir kt. Jos repertuare taip pat yra daug gražių liturginių vaikiškų bei jaunimo giesmių. Be to, Fausta mokys dainų ir žaidimų visų amžiaus grupių žmones. Savo ruožtu Vytenė planuoja vaikus mokyti ne tik šokti lietuvių liaudies, lotynų bei pramoginius šokius, bet istorijos ir geografijos dalykų.

Laukiame visų rugsėjo 25 d. Milwaukee!

Lit. mokyklėlės „Naujas kelias“ info

DETROIT, MI



Buvęs Šv. Antano parapijos klebonas Alfonsas Babonas ir dabartinis – kun. Gintaras Antanas Jonikas. **Jono Urbono** nuotr.

Džiugi Detroit telkinio naujiena

Pranešame Detroit ir jo apylinkių lietuviams bei kitiems lietuvių telkiniams, kad š. m. rugpjūčio 23 d. Jo Ekscelencija Allen H. Vigneron, Detroit arkivyskupas, paskyrė kun. Gintarą Antaną Joniką Šv. Antano lietuvių parapijos (Detroit, MI) bei Dievo Apvaizdos parapijos (Southfield, MI) klebono pareigoms šešeriems metams – iki 2016 m. birželio 30 d.

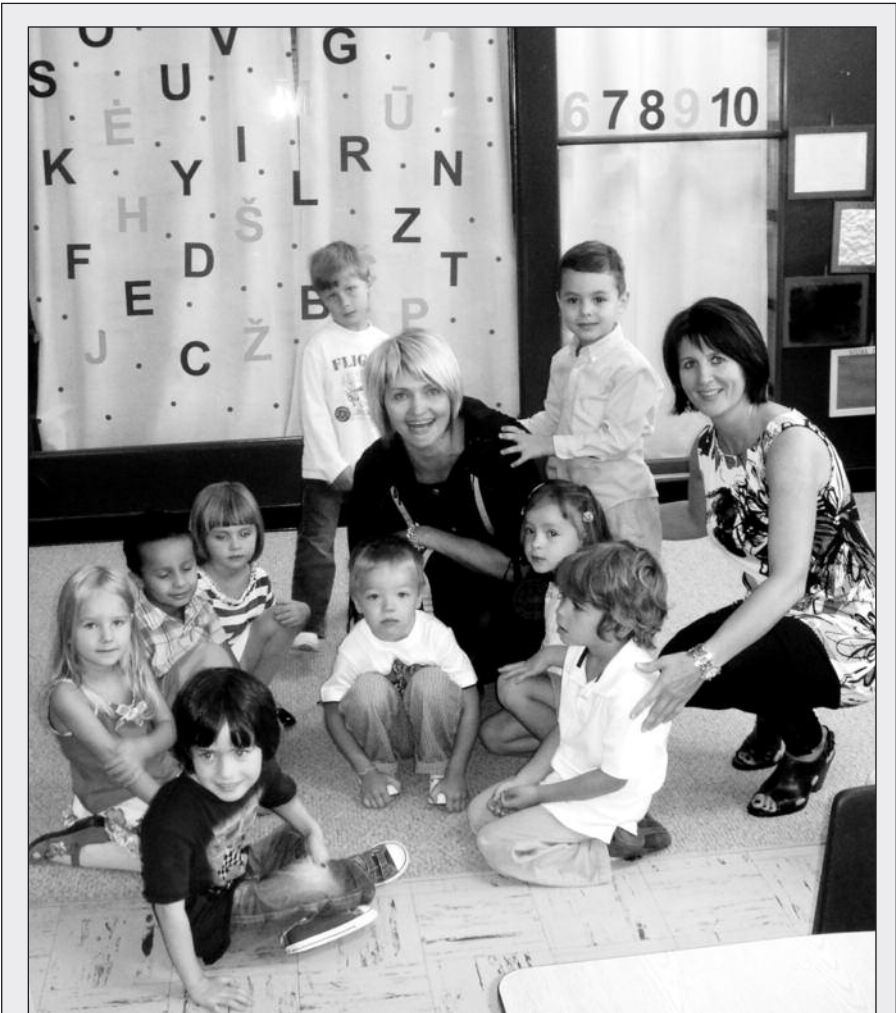
Nuo 2009 m. rugsėjo 15 d. kun. Jonikas buvo paskirtas abiejų parapijų – Šv. Antano ir Dievo Apvaizdos – bažnyčios administratoriumi.

Kun. Jonikas baigė Kauno kunigų seminariją, dirbo Šv. Kazimiero

katedroje Panevėžyje, Pasvalyje, Šeduvoje, Radviliškyje. Į JAV atvyko 2006 m. ir trejus metus kunigavo Šv. Jurgio parapijoje Rochester, New York. Beveik ketverius metus kun. Jonikas aptarnauja Atlanta, Georgia lietuvius.

Sveikiname mūsų naują kleboną jo naujo paskyrimo proga ir linkime vesti Dievo keliu ir globoti abi Detroit lietuvių telkinio parapijas. Lauksime gražaus ir mielo bendradarbiavimo su mūsų parapijos klebonu kun. Joniku, Dievo Apvaizdos parapijos taryba bei parapijiečiais.

Regina Juškaitė-Švobienė



Čikagos lituanistinės mokyklos Vaikų ratelio mokiniai su mokytojomis Gitana Stonkiene ir Sandra Abrutiene.

Audronės Sidaugienės nuotr.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org dalia.cidzikaite@gmail.com

NEIŠSIŪSTAS LAIŠKAS

Koks įdomus Viešpaties pasaulis. Kiek pokyčių duota žmogaus sielai. Kol gerb. Jadvyga Damušienė kalbėjo mums, rašė į spaudą, rašė laiškučius, atrodė, kad šalia jos dar gyvena visi, kurie rūpinosi jaunimo, vaikučių auklėjimu lietuviška dvasia, Dainavos stovyklos įkūrimu, ateitimi. Mano sieloje jie visi gyvena. Jie nebuvo numirę, kol, atskleidusi paskutinį „Draugo“ puslapį, pamačiau pranešimą apie Damušienės mirtį. Nerandu žodžių, koks smūgis mane ištiko. Jie visi numirė, jau numirė. Jau tos kartos nėra. Tas ilgesys labai sunkus, tos praeities labai gaila, jos nebėra, ir ji niekad nebesugrįš. Ašaros to ilgesio nenuplaus.

Kada aplankiau gerb. Damušius Vilniuje, jų gražiame bute mačiau vieną kambarį, kuris atrodė lyg Dainava: jo sienas puošė Dainavos stovyklos paveikslai, nuotraukos. Šiemet nuvažiavau į Dainavos stovyklos metinę šventę. Vaikščiojau ten gražioje gamtoje, bandžiau mintyse rašyti gerb. Damušienei laišką. Žinojau, kad Dainavos žinutės jai bus mie-

liausios.

Laiškas guli neužbaigtas ant mano rašomojo stalo. Galvojau, ką dar įdomaus jai galėčiau parašyti. Kiek daug laikas nusinešė.

Prieš akis turiu paskutinį jos laiškutį, rašytą man 2009 m. Žinoma, be ašarų jo neperskaičiau. Norėčiau jį ištisai nurašyti, bet dar ne šiandien. Gal tik vieną jos sakinuką: „Laikausi šiaip taip, su lazda. Bet tik kūne, dvasia dar gyva ir tas mane laiko, o dukros veikla visų komplimentuojama, ir maža dalele to gaunu ir aš.“

Prisimenu Petrašiūnų kapines: per vartus į kairę, kiek paėjus, kapas poeto Brazdžionio, dar kiek paėjus – ambasadoriaus Lozoraičio, arti Lozoraičio kapo – Damušių kapas.

Ramina mintis, kad nieko nėra taip tikro, kaip mirtis. Anksčiau ar vėliau visi žengsime per tą paskutinį gyvenimo slenkstį. A. a. Jadvyga Damušiene, tebūna tau lengva Lietuvos žemelė, kurią tu taip mylėjai.

Rožė Ražauskienė
Dearborn Heights, MI

Alfonse Tumas, gyvenantis **Simi Valley, CA**, pratęsė metinę laikraščio prenumeratą. Gražindamas loterijos bilietus papildomai „Draugui“ paaukojo 110 dol. Esame nuoširdžiai dėkingi už dosnią auką.

Sportas

Vilnius, rugsėjo 14 d. (ELTA) – Seime iškilmingai pagerbti pasaulio vyrų krepšinio čempionato bronzos



Lietuvos krepšinio rinktinė pagerbta Vyriausybėje. **ELTA** nuotr.

medalius iškovojo Lietuvos rinktinės nariai. Parlamentarai, Seimo kanceliarijos darbuotojai, gausiai susirinkę parlamento lankytojai plojimais atsistojo pasitiko krepšininkus. Seimo pirmininko pavaduotojas Česlovas Vytautas Stankevičius vyrų rinktinę įteikė padėką, knygas „Žalgirio mūšis“ ir atminimo medalius. Seimo pirmininko pavaduotoja V. Baltraitienė padėjo krepšininkų artimiesiems, kurie taip pat prisidėjo prie šios neįtikėtinės pergalės.

Lietuvos krepšininkai pagerbti ir Prezidentūroje. Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė įteikė jiems padėkos raštus. Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės nariams valstybiniai apdovanojimai bus įteikti Prezidentūroje spalio 1 d., Lietuvos sporto dienos išvakarėse.

Ministras pirmininkas Andrius Kubilius Vyriausybėje taip pat priėmė mūsų šalies rinktinės narius. Planetos pirmenybių prizininkams premjeras įteikė 180,000 litų čekį. Lietuvos rinktinės krepšininkams ir treneriams įteikti Kūno kultūros ir sporto departamento medaliai „Už sporto pergales“ ir vardiniai laikrodžiai.

Stambulas, rugsėjo 14 d. (ELTA) – Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės žaidėjas Linas Kleiza pateko į geriausių Turkijoje pasibaigusio 16-ojo pasaulio čempionato žaidėjų penketą.

25-erių metų 203 cm ūgio puolėjas planetos pirmenybėse per rungtynes pelnė vidutiniškai po 19 taškų, atkovotojo po 7,1 ir perėmė po 1,1 kamuolio bei atliko po 1,4 rezultatyvaus perdavimo. Lietuvos dvitaškius metė 52,4 proc. taiklumu (66/126), tritaškius – 38,2 proc. (13/34), o baudų metimus – 76,5 proc. (26/34).

L. Kleizos vedama Lietuvos rinktinė pasaulio čempionate laimėjo aštuonerias iš devynerių žaistų rungtynių ir iškovojo bronzos medalius.

Naudingiausiu čempionato žaidėju išrinktas JAV rinktinės puolėjas Kevin Durant. 21-erių metų 206 cm ūgio krepšininkas per rungtynes pelnė vidutiniškai po 22,8 taško ir atkovojo po 6,1 kamuolio. Amerikiečiai iškovojo devynias pergales iš tiek pat galimų. Jie baigiamosiose varžybose



Linas Kleiza (d.) puola JAV krepšį. **ELTA** nuotr.

81:64 nugalėjo Turkijos krepšininkus ir po 16 metų pertraukos tapo pasaulio čempionais.

Į simbolinę geriausių čempionato žaidėjų penketą, be K. Durant ir L. Kleizos, taip pat pateko serbas Miloš Teodosič, turkas Hidayet Turkoglu ir argentinietis Luis Scola.

Režisieriui O. Koršunovui įteiktas V. Mejerhold prizas

Maskva, rugsėjo 14 d. (ELTA) – Režisieriui Oskarui Koršunovui Maskvoje iškilmingai įteiktas garsaus rusų teatro reformatoriaus Vsevolod Mejerhold prizas. Prieš iškilmes režisieriaus O. Koršunovo laukė dar vienas svarbus įvykis – rugsėjo 11–12 d. Maskvoje vyko spektaklio „Užsispyrėlės sutramdymas“ premjera. O. Koršunovas jį pastatė Sankt Peterburg Aleksandros teatre – Rusijos teatro lopšyje, gyvuojančiame jau 250 metų.

„Labai džiaugiuosi šiuo apdovanojimu, nes tai yra didžiulis įvertinimas“, – sakė O. Koršunovas. Anot režisieriaus, tiek apdovanojimas, tiek ir spektaklis yra labai svarbūs įvykiai. „Tokios patirties dar nesu turėjęs“, – džiaugėsi O. Koršunovas.

V. Mejerhold prizą įsteigė žymaus režisieriaus vardo centras Maskvoje. Kiekvienais metais nuo 2006 m. centras rengia susitikimus su garsiausiais pasaulio režisieriais. Jų metu rodomi spektakliai, vyksta kūrybinės dirb-

tuvės, atidaromos parodos, vyksta skaitos ir spektaklių peržiūros. Atvykti kviečiami ir apdovanojami kūrybingai dirbantys režisieriai, kuriantys eksperimentinį, ieškančią teatrą.

O. Koršunovas yra vienintelis lietuvis, gavęs šį apdovanojimą. Maskvoje režisierius vedė meistriškumo pamoką teatralams, rugsėjo 14–15 d. centre vyksta jo spektaklių vaizdo įrašų peržiūra. Teatrologas Audronis Liuga skaitys paskaitą apie O. Koršunovo kūrybą.

Po gastrolių ir apdovanojimo iškilmų Maskvoje režisierius O. Koršunovas išvyko į Sankt Peterburg, kur vyks „Užsispyrėlės sutramdymo“ premjera jau pačiame Aleksandros teatre. O. Koršunovas Aleksandros teatre dirbo nuo gegužės mėnesio. Spektaklį kurti jam padėjo ir menininkai iš Lietuvos: kostiumus kūrė Agnė Kuzmickaitė, scenografiją – Jūratė Paulėkaitė, muziką – kompozitorius Gintaras Sodeika.

Didžiausios algos – Krašto apsaugos ministerijoje

Vilnius, rugsėjo 14 d. (BNS) – Vyriausybės strateginio koordinavimo departamento atliktas tyrimas parodė, kad iš 14 Lietuvos ministerijų Krašto apsaugos ministerija (KAM) išsiskiria aukščiausiomis algomis – vidutinis darbo užmokestis siekia 4,000 litų. Antra – Ūkio ministerija, kurioje alga vidutiniškai sudaro 3,500 litų, trečia – Energetikos ministerija, kurioje vidutinis darbo užmokestis siekia maždaug 3,400 litų. Mažiausiai apmokami – Užsienio reikalų ministerijos darbuotojai. Čia vidutinė alga – maždaug 1,700 litų.

Krašto apsaugos bei Ūkio ministerijos išsiskiria ir viršininkų gausa. KAM viršininkas vadovauja dviem darbuotojams, Ūkio ministerijoje – trimis, Sveikatos apsaugos – keturiems. Švietimo ir mokslo ministerijoje septyniems darbuotojams tenka vienas vadovas. Ministrai tikina paveldėję tokias išskirtines sąlygas iš buvusios valdžios.

KAM daugiausiai iš visų ministerijų biudžeto pinigų išleidžia koman-

diruotėms. Tiesa, šios ministerijos valdininkų pravažinėtas kilometras mokesčių mokėtojams kainuoja 50 centų, tuo metu Aplinkos ministerijoje – keturiskart brangiau, 1,8 lito. Antras pagal brangumą – Energetikos, toliau – Ūkio, Finansų ir Žemės ūkio ministerijų transportas.

„Mes stengiamės persitvarkyti“, – teigė krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė.

„Mūsų ministerijoje buvo priimtas sprendimas mažinti žmonių skaičių, dėl to algos išliko šiek tiek aukštesnės“, – kalbėjo ūkio ministras Dainius Kreivys.

Premjeras neatsako į klausimą, ar čia sutapimas, kad tarp ministerijų, kur darbo sąlygos geriausios, daugiausia konservatorių valdomų. „Kai kurios ministerijos ar žinybos ištis galbūt yra ir per daug išsiplėtusios per paskutinį dešimtmetį, ir toks tyrimas bus labai gera priemonė svarstant ir sprendžiant dėl kitų metų biudžeto lėšų skyrimo“, – sako A. Kubilius.

Aptarta tautinių mažumų spaudos padėtis

Vilnius, rugsėjo 14 d. (BNS) – Tautinių mažumų gimtąja kalba informuojanti žiniasklaida turi padėti išsaugoti kitataučių kultūrinę tapatybę, bet kartu privalo formuoti jų kaip Lietuvos piliečių lojalumą savo valstybei, teigia Seimo narys Justinas Karosas. Tokią nuostatą Užsienio reikalų komitete dirbantis J. Karosas išsakė rusų kilmės žurnalistams, susirinkusiems į Vilniuje vykstančią už Rusijos ribų veikiančios žiniasklaidos priemonių atstovų konferenciją. Joje diskutuojama apie rusakalbės spaudos reikšmę ir įtaką kitose šalyse.

„Žiniasklaida dabartinėje Europoje vaidina labai svarbų vaidmenį, todėl jūsų darbas kuriant socialinį klimatą Europoje yra labai svarbus. Sakėte, kad svarstysite savo problemas, tačiau jūsų problemos yra ir mūsų. Tautinių mažumų atstovai, gyvenantys įvairiose valstybėse, yra jų piliečiai ir dalyvauja tų šalių gyvenime. Ir tai, kaip jie jaučiasi bei atlieka savo pilietines pareigas, yra svarbu“, – kalbėjo į konferenciją pakviestas J. Karosas.

„Tautinių mažumų, o šiuo atveju rusakalbių gyventojų spauda turi atlikti dvejopą paskirtį. Pirmiausia ji dalyvauja formuojant tautinių ma-

žumų atstovų lojalumą valstybei, kurioje gyvena. Tai labai svarbu, nes jei formuosime tautinių mažumų nelojalumą, atsiras įvairiausių problemų ir nesutarimų. Atsiradusios tokios problemos nepadaeda sugyventi valstybės piliečiams. Antroji paskirtis, kaip aš įsivaizduoju, – turėtų padėti tautinei mažumai išsaugoti jos kultūrinę tapatybę. Sujungti šiuos du tikslus ne taip paprasta“, – dėstė Lietuvos parlamentaras.

Jis pabrėžė, kad rusiška spauda, skirtingai nuo lenkiškos, „tuos dalykus išlaiko“. „Nesutarimų buitiniame lygmenyje tarp rusų ir lietuvių negirdėjau. Tuo metu tarp lietuvių ir lenkų yra, ir tą aiškiai matome spaudoje“, – pridūrė J. Karosas.

Renginio organizatorius Lietuvoje, savaitraščio rusų kalba „Litovskij kurjer“ redaktorius Valerij Tretjakov sakė rusakalbės žiniasklaidos įtaką Lietuvoje vertinantis labai teigiamai. „Šio 13 pasaulinės rusiškos spaudos sąjungos posėdžio tikslas – mūsų planai dėl rusiškos spaudos vystymosi Vakarų šalyse. Tų laikraščių, radijo stočių ir televizijų, kurie išeina ir rodomi bei girdimi už Rusijos ribų“, – kalbėjo V. Tretjakov.

A. Ažubalis pabrėžia Rytų kaimynystės politikos svarbą

Atkelta iš 1 psl.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis pritarė, kad ES santykiai su strateginiais partneriais turi būti toliau stiprinami, ir pabrėžė poreikį plėtoti Europos kaimynystės politiką. „Mūsų sugebėjimas spręsti kylančius iššūkius Rytų kaimynystėje paveiks ES patikimumą tarptautinėje politikoje“, – sakė Lietuvos diplomatijos vadovas.

Kalbėdamas apie ES santykius su Ukraina A. Ažubalis pabrėžė, kad rengiantis artėjančiam aukščiausio lygio susitikimui su Ukraina būtina skirti tiek pat dėmesio, kaip ir tokiems pat susitikimams su kitomis strateginėmis partnerėmis. „Būsimame susitikime su Ukraina svarbu pasiekti pažangą derybose dėl Sąjun-

gos sutarties, bevizio režimo ir energetinio bendradarbiavimo klausimais“, – sakė ministras.

A. Ažubalis taip pat priminė, kad 2011 m. vasario mėnesį planuojamoje EVT bus gera proga su visais partneriais išsamiai aptarti ES energetinį bendradarbiavimą.

Lietuva taip pat pritarė siūlymams stiprinti ES ekonominės politikos koordinavimą. „ES įtaka tiesiogiai priklauso nuo mūsų vienybės. Todėl geresnis ekonominės politikos koordinavimas sustiprins ES vietą pasaulyje“, – sakė ministras.

A. Ažubalis atkreipė dėmesį į tai, kad siūlymai dėl ES ekonominės politikos priežiūros neturėtų didinti atotrūkio tarp euro zonos ir šiai sąjungai nepriklausančių šalių.



Pasaulio naujienos

H. Clinton bandys palaikyti Artimųjų Rytų taikos derybas



Egipte vyksta antrasis Izraelio ir Palestinos taikos derybų ratas. EPA nuotr.

Kairas, rugsėjo 13 d. (BNS) – JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton atskrido į Artimuosius Rytus palaikyti neseniai užsimezgusių Izraelio ir palestiniečių taikos derybų, kurių pasibaigus žydų nausėdijų statybų paliauboms jau laukia pirmas išbandymas.

JAV prezidentas Barack Obama praėjusią savaitę paragino Izraelį pratęsti rugsėjo 26 dieną pasibaigiantį moratoriumą ir pažadėjo visokeriopą savo administracijos paramą naujose Artimųjų Rytų taikos derybose.

JAV diplomatijos vadovės ir ją lydinčio specialaus pasiuntinio George Mitchell dalyvavimas Egipto Raudonosios jūros Šarm el Šeicho kurorte ir Jeruzalėje vykšančiose derybose yra akivaizdus B. Obama dėmesio Artimųjų Rytų taikos deryboms įrodymas.

JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton pareiškė, kad atėjo laikas abiem pusėms „grįžti prie reikalo“. Ji taip pat dar kartą pakartojo, jog Izraelis privalo neatnaujinti naujų

gyvenviečių statybų Vakarų krante. Laikinas statybų įšaldymas galioja iki rugsėjo 26 dienos.

Palestinos valdžios atstovai teigia, kad pasitrauks iš taikos derybų, jei bus atnaujintos statybos Vakarų krante. Izraelio ministras pirmininkas Benjamin Netanyahu pareiškė, kad keli tūkstančiai naujų namų, kurie buvo planuojami pastatyti Vakarų krante, gali taip ir neiškilti, tačiau leido suprasti, kad statybų moratoriumas gali ir nebūti pratęstas.

„Juk negalime ‘išaldyti’ vietos gyventojų gyvenimo“, – sakė Izraelio premjeras. Palestinos derybininkai tvirtina, kad šiuo atveju negali būti taikoma jokių nuolaidų.

„Jei bus nuspręsta atnaujinti statybas, tai reiškia, kad žlugs taikos derybos ir už tai bus atsakingas tik Izraelis“, – sakė Palestinos taikos derybininkas Saeb Erekat. Išliko ir dar viena problema – derybose atstovaujama tik daliai Palestinos, nes deryboms prieštarauja Gazos ruožą kontroliuojantis „Hamas“ judėjimas.

JAV atliekamas belaisvių perdavimas Irako pajėgoms kelia pavojų

Washington, DC, rugsėjo 13 d. (BNS) – Nepaisant dokumentinių įkalčių, jog Irako saugumo pajėgos blogai elgėsi su sulaikytaisiais, JAV perdavė kelis tūkstančius Irako kalinių šalies pajėgų globai, paskelbė „Amnesty International“. Kalinių perdavimas įvyko iš karto po to, kai praėjusį mėnesį JAV pajėgos Irake užbaigė visas kovines operacijas.



„Irako saugumo pajėgos nuolat pažeidinėja suimtųjų teises. Jos taip elgiasi nebūdžiamos“, – sakė „Amnesty International“ vadovas Artimiesiems Rytams ir Šiaurės Afrikai Malcolm Smart.

„Vis dėlto JAV valdžia, kuri pati prastai elgiasi su sulaikytaisiais, leido tūkstančius JAV pajėgų sulaikytųjų perduoti tiems, kurie garsėja neteisėtais veiksmais, smurtu ir išnaudojimu, ir taip atsisakė prisiimti atsakomybę už žmogaus teises“, – pridūrė jis.

„Amnesty International“ paviešino dokumentus apie tūkstančius savavališkų sulaikymų ir smurto prieš sulaikytuosius atvejų, kai iš jų prievarta buvo išgaunami prisipažinimai. Manoma, kad be teismo Irake buvo kalinama 30,000 žmonių ir 10,000 iš jų neseniai buvo perduoti į Irako pajėgų rankas. Taip pat manoma, kad dėl blogo elgesio su sulaikytaisiais netgi buvo mirčių.

EUROPA

BRIUSELIS

Belgijos policija stengiasi nustatyti žmogaus, kuris sukėlė sprogimą Kopenhagos viešbutyje ir turėjo suklastotus Belgijos piliečio dokumentus, asmenybę. Danijos policija sulaukė vyrą, kuris susprogdino sprogstamąjį įtaisą viename iš „Hotel Joergensen“ tualetų. Pasak žiniasklaidos, užtaisas sprogo dėl neatsargumo, o iš tikrųjų vyras ketino įvykdyti teroro išpuolį prieš Danijos laikraštį, kuris 2006 m. išspausdino pranašo Mahometo karikatūras.

Belgijoje Katalikų bažnyčios remiama komisija paskelbė pranešimą, kuriuo atskleidžiamas dvasininkų ir bažnyčios tarnautojų taikytas lytinis tyčiojimas nepilnamečių atžvilgiu; 13 aukų po to pasirinko savižudybę. Komisija nurodė per pirmąjį šių metų pusmetį gavusi 475 asmenų skundus iš lytinio išnaudojimo aukų ir jų artimųjų. Daugiausia buvo skundžiamasi dėl katalikų dvasininkų, taip pat ir tikybos mokytojų bei jaunimo organizacijose dirbančių suaugusiųjų veiksmų laikotarpiu nuo šeštojo iki devintojo dešimtmečio.

PARYŽIUS

Prancūzijoje, netoli pietinio šalies miesto Nicos, užregistruotas pirmas užkrėtimo Dengė virusu atvejis žemyne. Šiame regione imtasi naikinti uodus, kurie gali išplatinti šį virusą. Sveikatos ministerija neatmeta ir epidemijos tikimybę, o valdžios pareigūnai prašo gyventojų naudotis tinkleliais nuo uodų bei taikyti dezinfekavimo priemones vietose. Uodų patelių pernešamas Dengė virusas sukelia į gripą panašią ligą, kartais pasižyminčia vidiniu kraujavimu, kuris būna mirtinas.

AZIJA

TOKIJAS

Japonijos diplomatijos vadovas Katsuya Okada atsiprašė grupės buvusių karo belaisvių amerikiečių už kančias, patirtas per Antrąjį pasaulinį karą.

linį karą, ir pripažino, jog su jais buvo nežmonišškai elgiamasi. 6 buvę karo belaisviai, jų šeimos bei dviejų mirusių belaisvių dukterys sudaro pirmąją amerikiečių grupę, kuri lankosi Japonijoje šios šalies vyriausybės lėšomis. Anksčiau Japonija priėmė grupę buvusių karo belaisvių iš kitų valstybių.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej Lavrov pareiškė, kad perėjimas prie bevizio Europos Sąjungos (ES) ir Rusijos režimo artėja prie taško, kai jį bus galima vadinti „netinkamu“. Nesugebėjimas įvesti bevizį režimą pradeda „kelti tikras problemas“ Rusijos ir ES santykiuose, kalbėjo S. Lavrov. Nuogąstavimai, kad bevizis režimas privės prie nusikalstamumo augimo ir nelegalios imigracijos, yra laužti iš piršto, patikino Rusijos diplomatijos vadovas.

ARTIMIEJI RYTAI

TEHERANAS

Irano užsienio reikalų ministras Manouchehr Mottaki pareiškė, kad Irane sulaikytoji JAV pilietė Sarah Shourd bus paleista už užstatą, tačiau kada tai bus padaryta, nenurodė. Teheranas kaltina 3 studentus iš JAV nelegaliai kirtus šalies sieną ir ryšiais su JAV žvalgyba. JAV teigia, kad jauni žmonės neįvykdė jokio nusikaltimo, nes sieną kirtu netyčia, ir reikalauja nedelsiant juos paleisti į laisvę.

JAV

WASHINGTON, DC

Du pastoriai JAV Tennessee valstijoje rugsėjo 11-ąją vis dėlto ryžosi sudeginti Koraną. Pranešama, kad abu netoli Nashville miesto gyvenantys dvasininkai savo namų kieme sudegino po vieną musulmonams šventos knygos kopiją.

JAV prezidentas B. Obama parašė knygą vaikams „Apie tave dainuoju: laiškas mano dukroms“ (Of Thee I Sing: A Letter to My Daughters). Knyga pasirodys jau lapkritį. Skelbiama, kad honorarą už knygą JAV prezidentas atiduos fondui, kuris rūpinasi žuvusiųjų ir sužeistųjų JAV karių vaikais.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave *Bridgeview*, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363



Chianciano XIII amžiaus pastatuose tebegyvena palikuonys.



Tarytum smėlio kopos geltonuoja Toscana prinokusių kviečių laukai.

ITALIJOS COSTIERA AMALFITANA IR TOSCANA

Tęsinys iš rugsėjo 14 d.

RITONĖ RUDAITIENĖ

Pakeliui iš Sorrento į Chianciano (tariasi Kianciano) sustojome Monte Cassino benediktinų vienuolyne. Jis daugiau kaip 1,700 pėdų aukštyje, stataus kalno viršūnėje 506 metais įkūrė šv. Benediktas. Per ilgus šimtmečius daug visokių nelaimių ištiko šią palyginti strategiškai saugią vietovę, kol jis visiškai buvo sunaikintas 1944 m. vasario 15 d. per Monte Cassino mūšį. Manydami, kad vienuolyne ir vienuolyno katedroje vokiečiai turi stiprią gynimosi bazę, sąjungininkai visą vienuolyno kompleksą žiauriai ir negailestingai subombardavo. Iš tikro žuvo tiktai Cassino miestelio moterys ir vaikai, kurie mūšio metu ten slėpėsi. Tik vėliau po subombardavimo griuvėsiuose ištvirtino vokiečių kariuomenės dalinys, kuris stipriai gynėsi ir energingai kovojo, kol vienuolynas 1944 m. gegužės 18 d. buvo išlaisvintas. Šis istorinis mūšis pareikalavo nepaprastai daug aukų ir padarė milžiniškų nuostolių. Stebuklingai išliko nesunaikinti šv. Benedikto ir jo sesers šv. Skolastikos sarkofagai. Vienuolyne saugomi svarbūs raštai ir archyvai jau anksčiau vieno vokiečių karo vado pastangomis buvo išgabenti į Vatikaną. Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, vienuolynas ir itališko marmuro inkrustacijomis išpuošta Katedra pagal išsaugotus planus per penkerius metus buvo atstatyta. (Ilgainiui paaiškėjo, kad vis dėlto vokiečiai buvo pasižadėję, kad kol bus vienuolių, vienuolyno gynimosi tikslams nenaudoti.)

Antrąją atostogų pusę praleidome Chianciano „Grand Hotel Amba-

ciatori“. Šioje Toscana apylinkėje, panašiai kaip Druskininkuose, yra daugybė gydymojo šalto ir karšto vandens šaltinių. Tai graži poilsio vietė, turinti daug viešbučių, parkų, restoranų ir kavinių. Deja, šiais metais dėl pasaulio ištikusios finansinės



Etruskų VII amžiaus pr. K. laidotuvių urnos „canopi“.

krizės dauguma jų apytuštės. Mūsų viešbutis, kaip ir dauguma kitų čia statytų 1960–1970 metais, buvo naujoje miestelio dalyje. Nors per maždaug valandą buvo galima pėsčiomis į senamiestį nueiti, daugiausia pasinaudodavome viešuoju transportu – kas pusvalandį važinėjančiu autobusu. Kadangi beveik visos gyvenvietės Toscana regione buvo įkurtos Viduramžiais, jos yra kalnų ir kalnelių viršūnėse, dėl saugumo sumetimų apsivėrė storomis akmenimis. Gatvelės nepaprastai siauros, tad autobusas atveža ir išleidžia prie

Medici didikų herbu papuoštų vartų arba artimiausios piazza. Toliau jau reikia kopti savomis jėgomis. Nors viduramžių statybos miestai neturi jokių parkų, medžių ar pievelių, pilką akmenį grindinį ir tokius pat pilkus akmenis pastatus puošia spalvingai

žydinčių gėlių vazonai ir tiesiog vazonuose augančių gėlių darželiai. Besisukinėdamos gatvelės dažnai atsimušia į nelabai aukštą akmenį sieną, nuo kurios tarytum iš balkono atsiveria neįtikėtina gražus vaizdas į apačioje esantį slėnį. Tarytum kokioje skiautinėje ant švelnių kalnelių geltonuoja jau prinokusių kviečių laukai, citrinų sodai, pilkšvi alyvmedžių ir tamsiai žalių vynuogynų plotai. Danguis žydrėje mėlynėje ir po kojomis gulintame slėnyje krykštadamos vikriai nardo kregždutės. Visa aplinka dvelkia palaiminta ramybe...

Chinciano miestelis gali pelnytai didžiulius nemazus ir labai gražiai įrengtus tose apylinkėse kadaise gyvenusių etruskų muziejumi. Kai kurie rodiniai siekia VII amžių prieš Kr. Ypač įdomus „princesės kapas“ ir žmogaus formų laidotuvių urnų („canopi“) rinkinys. Nuostabą kelia II amžiaus prieš Kr. moterų papuošalai. Įdomu, kokius įrankius tais laikais etruskai naudojo?

Netoli Chianciano yra įsikūrusios dar dvi įdomios gyvenvietės: dėl siaurų, nepaprastai stačių gatvelių žemumų žmogui sunkiai įveikiamas Montepulciano ir per Toscana spalvingą laukų paletę autobusu per mažiau kaip valandą pasiekiamas Radicofani – menininkų ir fotografų Meka. Čia viename iš daugelio Toskana agrokultūrizmo ūkių (juos skatina

ir palaiko Italijos valdžia) valgėme tikrai autentiškus Toscana provincijos pietus, pagamintus iš tame ūkyje auginamų pačių šviežiausių produktų. Montepulciano 1400–1500 metų statybos namų rūsiuose apylinkės vyno gamintojai laiko ir būsimus pirkėjus vaišina savo pagarsėjusiu „Vino Nobile de Montepulciano“.

Kadangi kai kurie iš mūsų ruošėsi dienos išvykai į Florenciją, kiti į Sieną, visiems buvo pravartu pasiklausti gerai paruoštos paskaitos apie Renesanso meną. Senasis Siena, apie kurį teko daug girdėti, bet nebuvome anksčiau lankęsi, dažnai vadinamas „Venecija be vandens“, yra vienas gražiausių Italijos viduramžių miestų. Visą laiką dėl pirmenybės lenktyniavęs su Florencija, Siena iki šių laikų išlaikė autentiškumą ir savas tradicijas. Nuo pat viduramžių kiekvienų metų liepos 2 d. Piazza del Campo vyksta „palio“ – arklių lenktynės. Iš 17-kos miesto rajonų yra atrenkami 10, kurie ištisus metus šiam įvykiui labai rimtai ruošiasi. Palio dieną Piazza del Campo būna sausakimša, o ją supančių pastatų langai ir balkonai išnuomojami už pasakiškas kainas. Pats lenktynių spektaklis labai įspūdingas. Žirgai ir jojikai pasipuošia viduramžių apranga ir joja be balno. Kadangi piazza yra grįsta akmenimis, lenktynių kelias padengiamas dviejų pėdų smėlio sluoksniu. Jei per lenktynes jojikas nukrenta, jo žirgas, nors ir be raitelio, pirmasis apibėgęs tris kartus piazza, laimi pirmąją vietą. Pačios lenktynės trunka labai neilgai, todėl daug dėmesio skiriama paradui, kuris vyksta prieš lenktynes. Keturi balti, gelėmis papuošti jaučiai atitempia vežimą su garbės svečiais. Žygiuoja miesto valdžia, spalvingas rajonų vėliavas sumaniai mosikuodami ir savo miklumą rodydami „pasirodo“ rajonams atstovaujantys jaunuoliai. Ilgai trunka, kol į vieną liniją sustoja energingi, nekantrūs, smėlį kojomis žarstantys žirgai. Pagaliau pasigirsta pistoletų šūvis ir labai greitai viskas baigiasi. Baigiasi? Ne, visai, nes įvairūs priėmimai ir pokyliai pagerbtai laimėtoją ir jo atstovaujamą rajoną tęsiasi iki lapkričio pabaigos. Katedroje būna laikomos padėkos šv. Mišios, ta proga plačiai atveriamos paradinės, retai atidaromos pagrindinės katedros durys. Kad šis sportas yra pavojingas ir pareikalaujantis labai drąsių vyrų, įsitikinome stebėdami ankstesnių palio lenktynių įrašus per TV. Ne veltui prieš lenktynes arkivyskupas palaimina visus jojikus ir jų žirgus.

Bus daugiau.



79 Ad freska iš dabartinių archeologinių kasinėjimų Stabiae.

R. Rudaitienės nuotraukos



„Ambersail” dienoraštis

Nr. 2

2008-10-10 24 mazgų vėjas auštant

Labas rytas! – Šiaurės jūroje šįryt Lietuvos buriuotojams pasakė 24 mazgų vėjas į nosį.

Iš jachtos LTU 1000 „Ambersail” pasiekė pora nuotraukų ir žinutė: „Viską plauna.”

Rytoj vėlai vakare video aparatūros derinimo darbams jachta turėtų įplaukti į Southampton, Ocean Village (Jungtinė Karalystė).

Iš ten judės Atlanto vandenyne esančio Kanarų salyno link, į Las Palmas (Ispanija).

2008-10-11 Didelis vėjas

Žvaliai pasveikinęs buriuotojus vakar ryte, per dieną pietų-pietvakarių vėjas nė kiek nesilpo, o į pavakarę įsidūdavo iki 30 mazgų. Sekli Fryzų salų pakrantė ir potvynio-atoslūgio srovės tokio stiprumo vėjui padeda pašiausti aštrias, trumpas ir stačias bangas. Jos buriuotojams ir kelia daugiausiai nepatogumų: vairininkai nespėja „dirbti”, t. y., vairuoti laivą taip, kad jo nosis, perskrodusi bangos viršūnę, nusileistų švelniai. Laivo priekis, pašokęs nuo bangos viršūnės, su visa jėga krenta į prarają ir sminga į kitą bangą. Smūgis būna toks, kad, rodos, stiebas išlįs kiaurai dugną. Per denį praužia sprindžio gylio vandens sluoksnis, laivas suskamba kaip varpas, visos dirbančios virvės subraška nuo įtempimo, palaidi daiktai viduje išskraido į pakampes, o žmonės, kurie bando miegoti, trumpam pakyla į orą ir vėl nukrenta atgal į gultą. Ir taip kartojasi šimtus kartų be perstojo. Nenuostabu, kad ir pačios tvirčiausios virvės trūkinėja, būrės plyšta ir varžtai bei tvirtinimai atsipurto.

Mūsų buriuotojams teko sava smagumo dalis: vakar vakare pakeitus 2-ą stakselį (priekinė burė) į mažesnę 4-ą, nutrūko naujas stakselfalas (burės pakėlimo virvė). Tai 12 mm spektros virvė, išlaikanti 12 tonų apkrovimą. Vėliau buvo iškeltas ir oranžinis „Ambulance” – štorminis stakseliukas. Su juo ir 2-m rifais sumažintu grotu, laivas vis dar plaukė apie 10 mazgų greičiu.

Per naktį vėjas susilpnėjo ne daug, bangos išliko panašios, vyrai



Vlado Ščiavinsko nuotr.

„laviravo” prieš vėją Olandijos pakrante. Atsirado ir truputį daugiau nuostolių – nutrūko stakselio šotai (burės valdymo virvė), kažkas atsi-purtė laivo elektros sistemoje, pradėjo streikuoti variklis. Rytą vėjas susilpnėjo iki 15–17 mazgų, suteikdamas galimybę sutvarkyti gedimus, apsitvarkyti namus, papusryčiauti ir nusnūsti.

Pavakare tikimės „Ambersail” oranžinį žymeklį žemėlapyje lange matyti Lamanšo sąsiauryje.

Keturios odisėjos dienos arba „bures pakelt, bures nuleist”

Ketvirtadienis, 2008-10-09

Išplaukėme iš Kylio apie 7 ryto. Nuo pačio uosto iki kanalo, kuriuo turėjome kirsti Vokietiją, visai netoli. Vos už 15 minučių jau buvome išsiri-rikiavę už kitų laivų, norinčių su-trumpinti kelią, ir nesukti rato ap-link Daniją. Įplaukus į kanalą man atrodė, kad buriavimas yra nuosta-bus dalykas. Kaip išaiškėjo vėliau, klydau. Kanale vanduo lygus kaip stiklas. 7–8 mazgai per valandą (14-16 km/h). Pirmoje dienos pusėje nuo-bodžiavau... neskaitant to, kad gavau plauti indus. Su kapitonu Sauliumi pradėjome tiesti laidus, kad galėtu-mėme paleisti laive muziką. Palei-dome! Ant jachtos denio prasidėjo šokiai. Didžiausias šokėjas pas mus pasirodė Šefas (tokia Arvydo pravar-dė.). Apie trečią valandą dienos galų gale įkalbėjau kapitoną, kad leistų pasikelti į stiebo viršų. Vaizdelis iš ten atsivėrė fantastiškas. Gražūs sut-varkyti ūkiai, lygūs laukai ir begalybė vėjo generatorių. Pavakare išplaukė-me iš kanalo į Elbės žiotis. Pirmas 2–3 valandas oras buvo geras, tad nesitikėdamas jokių netikėtumų nuė-jau miegoti.

Penktadienis, 2008-10-10

Apie pusę 7 ryto prabudau ne dėl to, kad nenorėjau miego, o dėl to, kad mane užsupo... Gerai, kad kapitonas Saulius iš vakaro pridalino patarimų, kad jei tik pradės supti ir pykinti, tai nereikia laukti kol praeis, nes daž-niausiai nepraeina, būna tik blogiau (matyt, jau žinojo, kad laukia rimtas bangavimas).

Dabar nedidelis nukrypimas nuo temos tiems, kurie įsivaizduoja, kad buriavimas tai yra pasiplaukiojimas jachtoje su šampano taure ir mergi-nomis ant denio. NĖ VELNIO. Vaiz-das, kuris atsivėrė prieš mano akis išlindus iš kajutės, man panašėjo į pragarą. Bangos 3–4 metrų aukščio. Tamsoje bangų aukštis man dar pasidvigubino. Galvojau išprotėsiu... Visą mielą dieną prasidėjau ant denio, nes jei tik bandydavau nusi-leisti į kajutę, iš karto supykindavo. Aišku, dabar galiu sakyti, kad esu tikras vyras ir nevėmiau... Bet tai būtų netiesa. Vėmiau ir dėl to nė kiek negėda. Galų gale apie 11 val. vakaro nuėjau miegoti, bet vis dar su baime, kad ir vėl gali užsupti.

Šeštadienis, 2008-10-11

Ryte bangavimas dar šioks toks buvo, bet ne per stipriausias.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS Inkstų, pūslės, prostatos gydymas bei chirurgija

Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Skelbimų skyriaus

tel. 1-773-585-9500

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

Dar apie 1941 m. – atsakymas L. Donskiui

Atkelta iš 3 psl. Liko trečiasis variantas – veikti kartu su nacių Vo-kietija.

Dabar, po 70 metų, žinoma, kokia bjauri buvo nacių Vokietija. 1941 m. jos nežmoniškumas nebuvo visiškai atsiskleidęs. Žydai buvo persekioja-mi, gyveno nežmoniškomis sąlygomis getuose Lenkijoje, bet masinės žudy-nės nebuvo prasidėjusios (naciai buvo tiesiogiai sušaudę daugiau lenkų negu žydų), Vokietijos žydai dar gy-veno savo namuose, neturėjo nešioti juos atpažįstančių ženklų.

1917–1918 m. Vokietija ryžosi Lietuvai suteikti ribotą suverenumą. Slovakijos atvejis leido lietuviams manyti, kad tokia galimybė dar egzis-tavo. Hitlerio planai dėl rytų Europos nebuvo nusistovėję. Kai kurie isto-rikai mano, kad jei Lenkija būtų nusi-leidusi Berlynui 1939 m., ji, tikėtina, būtų galėjusi išlaikyti ribotą suve-renumą mažesnėje teritorijoje (kiek-vienu atveju Pamarys būtų tapęs Vokietijos dalimi). Nacių santykiai su Lenkija buvo geri iki 1939 m., Her-mann Goering net parašė įvadą vo-kiečių kalba išleistam Jozef Pilsudski raštų rinkiniui.

Nukariavus Lenkiją, Hitleris dar rugsėjo viduryje svarstė kelis Len-kijos ateities variantus, pvz., palikti mažą Lenkijos valstybėlę ar pietryčių Lenkijoje sukurti mažą Ukrainos val-stybę. Tik po Stalino siūlymo pakeisti Ribbentrop-Molotov pakte numatytą teritorijos padalijimą Hitleris ryžosi galutinai nušluoti Lenkiją nuo žemė-lapio.

Ir SSRS teritorijos likimas nebu-vo nustatytas. 1940 m. liepą Hitleris svarstė galimybę sukurti Baltarusijos ir Ukrainos valstybes bei Baltijos fe-deraciją. 1941 m. balandį Hitleris gal-vojo apie „nuo Stalino laisvas respub-likas”, kurios būtų sukurtos 1918 m. Lietuvos Brastos sutarties pavyzdžiu, kalbėjo apie protektoratus. Tik vėliau jis atsisakė šių variantų.

Norėdami atsikratyti raudonojo okupanto, daugelis lietuvių 1941 m. pasirinko nacių Vokietiją kaip mažes-nį blogį. 1940 m. kai kurie Lietuvos žydai ir lietuviai pasirinko SSRS kaip mažesnę blogį. Donskis teigia, kad „nesvarbu, kada ir kuri po kurios atėjo ta jėga (okupacinė – aut.)”.

Nežinau, ar tai tiesa. Manychiau, kad yra skirtumas, ar nusigręži nuo savo valstybės, kuriai turi įsipareigojimų, ar nusigręži nuo okupanto, kuris tave pavergė ir kurio nori atsikratyti. Net jei ir viena, ir kita jėga yra priešiškos Lietuvos piliečiams. Bet tai sudėtin-gas klausimas, prie kurio reikia su-grįžti.

Svarbu, kas buvo daroma jau pa-aiškėjus, kad viltys nepasiteisino. Prasidėjus priespaudai ir inkorpora-vus Lietuvą į SSRS, nemažai naivuo-lių atsiribojo nuo valdžios. Kiti uoliai talkininkavo bolševikams, griovė li-kusius Lietuvos valstybės pamatus. Paaishkėjus, kad naciai ketina tiesio-giai valdyti šalį, LLV atsisakė tapti patikėtinių taryba ir nutraukė savo veiklą. Galima didžiuotis tais 117 ka-rių (beveik kas šeštas karys), kurie liepos mėnesį pasitraukė iš bataliono, paaishkėjus, kad batalionas nekovo-s su sovietais, bet turės šaudyti civi-lius. Kiti kariai dezertyravo, keli ka-rininkai atsistatydino, o kuopos va-das nusižudė. Deja, pasiryžusių tar-nauti naciams buvo su kaupu, net kai tas tarnavimas reikalavo žudyti ne-kaltus žmones. Bet šie žmonės patys atsakingi už savo pasirinkimą, o ne LLV.

Jei 1941 m. daugelis lietuvių lai-kė Vokietiją mažesniu blogiu, jie taip pat galvojo išgyvenę trejus nacių oku-pacijos metus. SSRS tebebuvo didysis priešas. 1944 m. pavasarį tikrai ne-trūko savanorių į Vietinę rinktinę, daugiau negu 60,000 žmonių per Vo-kietiją traukėsi į Vakarus, daugelis jaunuolių išėjo į mišką partizanauti. Ištyrę, kodėl sovietų valdžia buvo taip giliai ir nuosekliai nekenčiama, gal geriau suprastume sukilimą. Bet masinės žudynės liks didžiąja lietu-vių istorijos dėme.

Delfi.lt

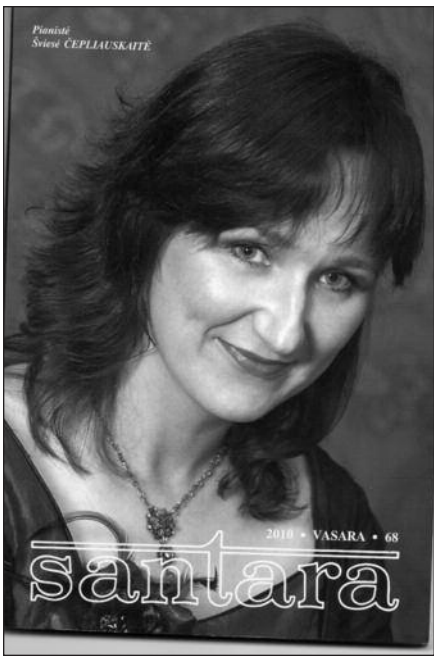
Kęstutis K. Girnius – žurnalistas, publicistas, politikos apžvalgininkas, pedagogas, istorikas. Dirbo „Laisvo-sios Europos“ radijuje, buvo „Laisvo-sios Europos“ radijo lietuvių ir centri-nių žinių tarnybų direktorius. Nuo 2007 m. dėsto Vilniaus universitete. Lietuvos katalikų mokslų akademijos narys.

www draugas.org

Įdomus naujas „Santaros“ žurnalo numeris

Juo susidomėti turėtų ir išeivijos lietuviai

Neseniai iš Vilniaus atkeliavo naujas žurnalo „Santara“ – šių metų vasaros numeris. Tai jau 68-asis leidinys. Jo viršelį puošia pianistės Šviesės Čepiauskaitės nuotrauka.



96-iose žurnalo puslapiuose daug žodinės ir vaizdinės medžiagos. Ypač gera nuotraukų ir spaudos kokybė. Šį leidinį spausdina šiuolaikiška spaustuvė – UAB „Petro ofsetas“, turbūt geriausia visoje Lietuvoje.

Žurnalo pradžioje rašoma apie karalienę Beatričę ir jos pamokas

Lietuvai, publikuojama nemažai veterano poeto Mykolo Karčiausko poezijos posmų.

Spausdinamas rašinys apie naujosios muzikų kartos vasaros festivalį. Rūta Aleknaitė-Bieliauskienė pristato aktorių Donatą Banionį. Publikuojamas įdomus straipsnis apie Paryžiuje gyvenusią Ugnę Karvelis (Violetos Jonynienės rašinys „Ugnies paukštė – Ugnė Karvelis“).

Straipsnyje „Iš žemaičių lygumų į kultūros everestus“ prisimenamas 1998 m. miręs žymus dirigentas Algis Žiūraitis.

Leidinyje spausdinama ir mažesnės apimties straipsnių bei nemažai išpūdingų nuotraukų. Tai šiuo metu turbūt pats geriausias Lietuvoje išeinantis kultūros žurnalas. Gaila, kad jis retokai pasirodo. Leidinį dabar jau galima prenumeruoti visuose Lietuvos pašto skyriuose. Išeivijoje gyventiesiems reikėtų kreiptis redakoriaus adresu.

Šį įdomų žurnalą redaguoja Romualdas Norkus (adresas: Žygimantų 10-6, LT-01102 Vilnius, Lietuva). Tiražas – 1,000 egz. Šio leidinio prenumerata būtų didelė paspartis šiam reto pobūdžio spaudiniui, kurio šūkis „Tenutolsta visoks riksmas ir pyktis“. O to riksmo ir pykčio Lietuvoje yra per daug.

Edvardas Šulaitis

„Draugo“ knygynėlyje

„Welcome to... Lietuva /Lithuania“



„Welcome to... Lietuva /Lithuania“ – tai naujas, puikiais naujaisiomis fotografijomis iliustruotas fotoalbumas lietuvių ir anglų kalbomis, kurį sudarė: Danguolė Kandrotienė ir 2009 m. išleido leidykla: „Terra Publica“ (Kaunas).

Jame pateikta žinių apie Lietuvą nuo jos įkūrimo iki šių dienų. Knygelėje gausu nuostabių vaizdų iš paukščio skrydžio ir įdomios informacijos apie Lietuvos politiką, kultūrą, papročius. Tai puiki dovana

draugui amerikiečiui ar sau – akims paganyti. Ji nedidelio formato, 86 psl., todėl puikiai tiks siųsti paštu ir vežtis į kelionę lėktuvu.

Lietuva – maža Baltijos regiono šalis su kiek daugiau nei 3 milijonais gyventojų. Tai – šalis, išraižyta mažų upelių, žalių girių ir gojų, nusagstyta kaimeliais, pasipuošusi rugių bei rapsų laukais. Tai – šalis, kur žmonės nevaržomi maudosi ežeruose, grybauja ir uogauja, kur augančių miestų šurmulys neužgožia rytinių paukščių trelių. Tai – šalis, kur žmonės rašydami savo raštą puošia paukščiukais ir nosinėmis, o kalba gražia melodinga kalba.

Knygos kaina – 26 dol. Ją galima įsigyti paštu, pridėdant 9,75 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau leidinių – už kiekvieną papildomą knygą – 2.5 dol. mokestis. Prieš perkant knygą prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė **L. A.**

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500

PSICHOLOGINĖ PAGALBOS LINIJA

**Skambinkite
tel.: 1-866-438-7400**

Pirmadienį ir ketvirtadienį, nuo 6 val. v. iki 10 val. v.



Rusnės gatvė Šilutėje, kurią per Šyšos upę su pagrindine lietuvininkų gatve sujungia 1914 m. statytas tiltas.

Šilutė laukia savo tautiečių

Šilutės rajonas ir miestas yra vakarinėje Lietuvos Respublikos dalyje, pietinėje Klaipėdos apskrities dalyje. Kraštas istoriškai yra susikūręs Mažosios ir Didžiosios Lietuvos sankirtoje. Šilutė-Šilokarčema (Heydekrug) rašytiniuose šaltiniuose pirmą kartą paminėta 1511 m. Dabartinėje jos teritorijoje XVI a. buvo trys gyvenvietės: Verdainė, Šilokarčema, Žibai. Šilokarčemą išgarsino ten vykę dideli turgūs, kuriuose prekiaavo žemaičiai, atvykdavo Klaipėdos ir Karaliaučiaus prekybininkų. 1923 m. buvo priimta prisijungimo prie Lietuvos deklaracija ir kraštas autonominėm teisėm buvo prijungtas prie Lietuvos Respublikos. Miestas pavadintas vienu vardu Šilutė. 1939 m. Klaipėdos kraštas pateko Vokietijos įtakon – Šilutė buvo pažymima kaip didžiausias kaimas Rytprūsioje. 1941 m. Šilutei suteiktos miesto teisės. Skaudžius likimo smūgius patyrė šis kraštas ir jo gyventojai po Antrojo pasaulinio karo. Jo pabaigoje dalis miesto gyventojų buvo priversti pasitraukti į Vakarų: emigravo į JAV, Kanadą, Australiją, Vokietiją, kt. Atvykę iš Lietuvos nauji gyventojai pradėjo formuoti savo miestą.

Šiandien senąjį miesto veidą pildė nauja architektūra – ne tik gyvenamųjų daugiaaukščių kvartalai,



Šilutė yra vieno garsiausių vokiečių rašytojų Hermano Zudermano (1857–1928) gimtinė.

Manto Indrašiūno nuotraukos

bet ir miesto centre išaugę prekybos centrai, kultūros ir švietimo įstaigos, pramoniniai ir administraciniai pastatai. Mieste veikia ir senosios, ir naujosios pramonės įmonės: „Šilutės durpės“, „Šilutės baldai“, sviesto ir sūrių gamykla „Šilutės Rambynas“, garsi kailių įmonė „Eksa“, daugybė kavinių bei restoranų, viešbučių ir kt. Šilutiškiai džiaugiasi ir didžiuojasi savo senojo miesto grožiu, žaluma, nuostabiais miestą juosiančios Šyšos upės vingiais, tradicijomis, kultūra, o ypač – darbščiais ir nuoširdžiais miestą kūrusiais ir kuriančiais žmonėmis.

Jau tris dešimtmečius Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka kaupia, sistemina ir skleidžia informaciją apie Šilutės krašte gimusius ar kitaip su juo susijusius žymius kultūros, meno, visuomenės ir kitų sričių šilutiškius, garsinančius Šilutės vardą Lietuvoje ir užsienyje. 2011 m. Šilutė minės savo įkūrimo 500 metų sukaktį.

Ta proga 2011 metų gegužės 27 d. (penktadienį) F. Bajoraičio viešosios bibliotekos Vasaros kiemelyje rengiama tradicinė šilutiškių sueiga „Šviesos parnešti, gera padaryti...“. Kviečiami registruotis ir sueigoje dalyvauti visi po pasaulį išsibarsę šilutiškiai. Tam, kad Jūsų profesinės intelektualinės veiklos pasiekimus jubiliejaus dienomis mes galėtume pristatyti dabarties šilutiškiams parodos susitikimuose, ar momentiniuose renginiuose, maloniai prašome užpildyti mūsų parengtą anketą. Būsime dėkingi, jei nurodysite kuo tiksliau savo ryšius tam, kad galėtumėme su Jumis keistis informacija, išsiųsti Jums būsimos šventės renginių reklamas.

Sugrįžti į Jūsų ir mūsų Šilutę mes kviečiame visus, kažkada dėl įvairių aplinkybių palikusius gimtąsias vietas. Raginame siųsti bibliotekai savo ir savo aplinkos žmonių prisiminimus apie senąją Šilutę ir šilutiškius, jų likimus, įvairiais metų tarpsniais sukauptų nuotraukų kopijas, kitą Jūsų manymu vertingą medžiagą, kurią būtų galima pristatyti jubiliejui skirtose parodose.

Dalia Užpelkienė

Jubiliejinės Šilutės miesto šventės ambasadorė
El. paštas

duzpelkiene@silute.omnitel.net

Mūsų ryšiai bendravimui:

Fridricho Bajoraičio viešoji

biblioteka,

Tilžės g. 10, LT-99172 Šilutė.

Tel. (+370 441) 78212;

faksas (+370 441) 76961



LIETUVIŲ FONDO AUKOTOJAI

Nuoširdžiai dėkojame **2010 m. birželio-rugpjūčio mėn.** Lietuvių Fondo aukotojams, kurių dosnumo dėka, LF kapitalas padidėjo **\$6,498** suma! Maloniai kviečiame visus remti Lietuvių Fondą.

Mūsų tauta – mūsų ateitis.
LF Vadovybė

- \$10** Graziano, John, IL (\$10); Kizlauskas, Kazimieras ir Liolė, MI (\$210);
\$15 de Sa Pereira, Moacir, MA (\$75);
\$20 Blotnienė, Danutė, FL (\$20); Karnius, Albinas ir Angelė, FL (\$295); Petrulis, Vytas, MI (\$950); Sakalaitė, Aušrelė T., IL (\$520); Sexton, Jeff ir Daiva, IL (\$20); Šlepetys, Ričardas, NJ (\$115); Vaitkus, Vytas ir Aldona, IL (\$3,093);
\$25 Buivys, Ramunė, MD (\$95); J.Augustaitytės-Vaičiūnienės skaučių būrelis, IL (\$25); Carroll, Bernadette, MI (\$25); Flannery, Vesta, IL (\$25); Mereckis, Jūratė, IL (\$245); Petrillo, Mary Ann, MI (\$25); Reklaitis, Elytė Teresė, IL (\$250); Rugienius, Algis ir Liuda, MI (\$2,435); Stankevičius, A.V., IL (\$25); Tallat-Kelpša, Algis ir Milda, IL (\$50); Urbutis, Algimantas ir Dalia, IL (\$1,375); Vaitys, Thomas, WI (\$25); Wilberding, James ir Nan, MI (\$25); Venclovienė, Rita, IL (\$160);
\$30 Dalkutė, Dalia, PA (\$30); Draugelis, Arūnas ir Irena, IL (\$3,480); Kučas, Regina, IL (\$430); Kuolas, Augis, CA (\$150); Savickienė, Daiva, CA (\$230); Sell, Rima, IL (\$130); Velo Berkovic, Nicolas, Urug. (\$80);
\$35 Garbonkus, Vacys R., IL (\$35);
\$40 Szczerbowski šeima, IL (\$40);
\$50 Bieliauskas, Vida ir Mindaugas, IL (\$50); Grigas, Algis ir Rūta, IL (\$50); Ilginytė, Danguolė, IL (\$200); Ječius, Kęstutis ir Dalia, IL (\$3,340); Kašuba, Romualdas ir Nijolė E., IL (\$100); Kelleher, Carrie ir Joe, IL (\$50); Klein, Lina, MO (\$50); Liutkus, Antanas ir Adelė, IL (\$50); Milūnas, Danutė, IL (\$150); Ostis, Algirdas ir Regina, IL (\$3,675); Surdėnas, Danutė, NJ (\$325); Svera, Jonas ir Birutė, MI (\$575); Udrys, Narimantas V. ir Janina, MI (\$775); Vaičiulis, Aurelija B., IL (\$50);
\$55 Zaparackas, Algis ir Yolanda, MI (\$230);
\$60 Astrauskas, Ramūnas ir Ingrida, IL (\$260); Kamantas, Vytautas ir Gražina, MI (\$3,520);
\$65 Kisieliūs, Rita, IL (\$9,590);
\$70 Astrauskas, Tomas, IL (\$70); Jusaitis, Darius, IL (\$70);
\$100 Barkauskas, Bruno ir Otilija, IL (\$100); Cerullo, Joseph M. ir Dawn M., IL (\$100); Džiugas, Stasys ir Sofija, IL (\$2,200); Higgins, Laura, MO (\$100); Januškis, Vytas ir Dalia, IL (\$800); JAV LB Detroito apylinkė, MI (\$500); Kamberos, Daiva, IL (\$200); Kriauciūnas, Dr. Romualdas, MI (\$2,300); XXX, FL (\$100); Pikūnas, Justinas, MI (\$200); Šatas, Viktoras ir Milda, IL (\$1,100); Sirgedas, Danutė M., MI (\$100); Sirgedas, Vitas J., MI (\$100); Viskanta, Dr. Prof. Romas ir Birutė, IN (\$25,100); Zaliūnas, Genovaitė, CA (\$200); Wayne, Kristina, IL (\$100);
\$108 Budrys, Antanas ir Jūratė, AZ (\$1,164);
\$125 Černis, Kęstutis ir Izolda, MI (\$375);
\$150 Dundzila, Antanas, FL (\$1,400);
\$200 Siliūnas, Rimas ir Viktorija, IL (\$500);
\$225 Brazaitis, Vida ir Dainius, IL (\$325);
\$300 Kuolas, Almis ir Danguolė, MA (\$4,500);
\$400 Noel, James A., NM (\$400);
\$500 Scheidt, Don. E. ir Anna J. Kartanaitė, AZ (\$2,780);
\$1,000 Petrikaitė, Margarita, FL (\$3,920);

(Skliausteliuose — iš viso įnešta į LF į asmeninę narystę.)

Atminimo įnašais pagerbti:

a.a. Konstancija Brazaitienė, a. a. Justinas Buivys, a. a. dr. Raimundas Čerškus, a. a. Romas Jakas; a. a. dr. Jonas Maurukas; a. a. Genutė Palaikienė, a. a. dr. Juozas ir Ona Petrikai, a. a. Genė Rimkienė, a. a. Aldona Stropienė, a. a. Julius Šmulkštys, a. a. Aldona Underienė.

Įnašais pagerbti ypatingom progom:

Genovaitė Maciūnas-90-ojo jubiliejaus proga.

- Įsirašykite ir įrašykite artimuosius į Lietuvių Fondo narius.
- Pažymėkite svarbias progas fondo įnašais-gimimus, krikštynas, gimtadienius, mokslo baigimus, šventes, vedybas, jubiliejus.
- Atminimo įnašais pagerbkite mirusiuosius.
- Rašydami testamentus, bent dalį turto palikite Lietuvių Fondui.

Priimame kreditines korteles

LIETUVIŲ FONDAS – LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION,
Fed. ID# 36-6118312

14911 127TH ST., LEMONT, IL 60439, USA
Tel. 630-257-1616 * admin@lithfund.org * www.lithuanianfoundation.org *

Mūsų mielai narei

A † A
VIKTORIJAI J. LEONE
PASISKEVIČIŪTEI

mirus, sūnui KENNETH su šeima reiškiamo gilią užuojautą.

Vicky buvo ALRK Moterų sąjungos garbės narė, pasižymėjusi gerais darbais. Per 20 metų buvo Centro valdybos sekretorė.

Daug pasidarbavo organizacijai išleidžiant virimo receptų knygą. Bendradarbiavo ir pasišventė šiam tikslui įvykdyti.

*ALRK Moterų sąjungos # 75 kuopa
jaučia netektį ir kartu su šeima liūdi*

A † A
Skautininkui
EUGENIJUI VILKUI

staigiai išskeliavus Amžinybėn, JURGIUI JOGAI, JAV LB Krašto valdybos nariui, jo žmonai – mirusio dukrai REGINAI, šeimai ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

JAV LB Krašto valdyba

Margumynai

Estijoje aptiktas didelis vikingų lobis

Apleistame buvusio kolūkio lauke Harjumos apskrityje (Estija) vienas lobių ieškotojas, pageidavęs likti nežinomui, aptiko itin didelį vikingų lobį, pranešė šalies dienraštis „Maa-leht”.

Šis lobis sudarytas iš 1,312 sidabrinų monetų ir laikomas vienu didžiausių šalyje, teigiama pranešime. Metalo iešikliu apsiginklavęs lobių ieškotojas žemėje aptiko ir vikingų kirvį bei peilį. Estijos nacionalinio Istorijos muziejaus žinovų vertinimais, atrastieji daiktai buvo užkasti XI amžiaus viduryje.

Pranešama, kad dauguma monetų buvo nukaldintos įvairiose vokiškose monetų kalyklose, tačiau tarp jų

yra ir anglišių, daniškų, švedišių, vengriškų, arabiškų, itališkų ir čekiškų pinigų. Rastos ir molinės puodynės, kuri su monetomis buvo užkasta į žemę, nuolaužos.

Pasak istorikų, vikingai dažnai užkasinėdavo tokius lobius. Ir ne visada pragmatiškais sumetimais: pasirodo, senieji Skandinavijos gyventojai manė, kad karo žygių metu grobiu tapusios monetos tarsi „kaupia” kario sėkmę ir gali tapti talismanu. Aiškinantis tokiuose vikingų lobiuose rastų monetų kilmę galima nustatyti jų karo žygių ir prekybos kelius, teigia istorikai.

Balsas.lt

IEŠKO DARBO

* **Moteris ieško** darbo trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais. Darbą atlieka nuoširdžiai. Tel. 708-691-1906.

* **Moteris ieško** pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Patirtis, rekomendacijos. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. (Gali dirbti vyras ir žmona kartu). Tel. 312-307-4619.

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills ieško bet kokio darbo šeštadieniais. Tel. 708-220-3202.

* **Moteris ieško** senelių ar vaikų priežiūros darbo su gyvenimu bet ku-

riame Amerikos mieste. Nekalba angliškai. Tel. 708-717-1001.

* **Vidaus ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

* **Nagingas vyras**, turintis 14 metų darbo patirtį, gali atlikti visus einamuosius namo remonto darbus. Tel. 708-691-6012.

* **Moteris ieško** pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną, išleisti atostogų. Tel. 773-434-0706 arba 773-808-0011.

Prenumeruokime „Draugą”!
„Draugą” atmintime savo testamentė!



MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIOJO LAIDOS

2711 W. 71st Street, Chicago, IL 60629

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klauskite seniausios Amerikoje
lietuviškos radijo laidos

Tel. 773-476-2242

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIOJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Rugsėjo 16 d. 7 val. v. knygyne** „Borders“ (2817 N. Clark St., Chicago, IL 60657) vyks lietuvių kilmės rašytojos Koren Zailckas knygos „Fury“ pristatymas, kuriame dalyvaus ir autorė. Tai jau ne pirmoji K. Zailckas knyga. Prieš penketą metų pasirodžiusi jos knyga „Smashed: Story of a Drunken Girlhood“ sukėlė daug diskusijų.

◆**Vakaras su dainininku Romu Dambrausku** „Kunigaikščių užėjoje“, 6312 S. Harlem Ave., Summit, IL 60501, vyks rugsėjo 17 d., penktadienį, 8 val. v. Įėjimas – 20 dol. Tel. pasiteiravimui 708-594-5622.

◆**FSS Čikagos skyriaus 1-oji sueiga** įvyks rugsėjo 17 d., penktadienį, 6:30 val. v. Pasaulio lietuvių centro posėdžių kambaryje. Laukiame gausaus narių dalyvavimo. Tel. pasiteiravimui 630-257-2558.

◆**Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas** – išmintingas valdovas. Apie šio valdovo politinę veiklą ir istorinę reikšmę rašoma naujoje prof. Mečislovo Jučo knygoje „Vytautas Didysis 1350 – 1430. 10.27.“. Ją išleido ir finansavo Amerikos lietuvių taryba. Knygos sutiktuvės įvyks rugsėjo 18 d., šeštadienį, 4 val. p. p. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636). Nuoširdžiai kviečiame visuomenę dalyvauti sutiktuvėse ir įsigyti naujausią istorijos knygą.

◆**Interfaith Refugee and Immigrant Ministries (IRIM)** ir Balzeko lietuvių kultūros muziejus rugsėjo 18 d. 10 val. r. muziejaus patalpose, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629, rengia seminarą-pokalbį „JAV pilietybė. Galimybės ir reikalavimai“. Įėjimas – nemokamas. Tel. pasiteiravimui 773-582-6500.

◆**Lietuvos Vyčių 112 kuopos susirinkimas** vyks rugsėjo 19 d. 2 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje, 6812 South Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629. Kviečiame dalyvauti narius ir norinčius jais tapti. Po susirinkimo – kavutė ir pabendraimas.

◆**Kviečiame jungtis į Tautinių šokių ansamblio „Grandis“ gretas.** Daugiau informacijos apie „Grandies“ ansamblį ir įvairių amžių šokėjų ratelius bus galima gauti prie „Grandies“ informacinio stalo per Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos Bendruomenės dieną ir tarnystės mugę rugsėjo 19 d. arba kreipiantis pas ansamblio vadovę Violetą Fabianovich tel. 708-790-3160; el. paštas: poniavioleto@yahoo.com.

◆**Rugsėjo 26 d., sekmadienį, 2 val. p. p.** Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave.,

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Chicago, IL 60636) įvyks „Mažosios Lietuvos enciklopedijos IV tomo pristatymas. Knygą pristatys Danutė Bindokienė. Po pristatymo meninę programą atliks Lietuvių Operos solistė Nida Grigalavičiūtė. Akompanuos Manigirdas Motekaitis. Kviečiame visus. Renginį ruošia Mažosios Lietuvos fondas.

◆**Kasmetiniai organizacijos „Vai-ko vartai į mokslą“** lėšų telkimo „Derliaus pietūs“ rengiami sekmadienį, spalio 3 d., Pasaulio lietuvių centre (Lemont). Pradžią 12:30 val. p. p. Bus įdomi programa ir veiks loterija. Savo dalyvavimu užtikrinsite tolimesnę paramą organizacijos Lietuvoje remiamiems dienos centrams ir laikinosios globos namams, kuriuos lanko rizikos grupės šeimų vaikai ir paaugliai. Pavienes vietas ir stalus galite užsakyti pas Rūtą Šmulskštienę, tel. 630-243-1089 arba el. paštu: r.l.smulkstys@sbcglobal.net.

◆**Spalio 10 d., sekmadienį, Lietuvių liuteronų Ziono parapija** (9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453) švęs savo šimtmetį. Šventėje dalyvaus Daniel Gilbert, President of Northern Illinois District LCMS ir evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis iš Lietuvos. Iškilmingi pietūs bus Chateau Del-Mar, 8200 W. 95th St., Hickory Hills, IL. Bilietus galite užsisakyti iki rugsėjo 10 d. parapijos raštinėje arba tel. 708-422-1433 arba el. paštu zionlith-lutheran@aol.com.

◆**Šių metų lapkričio 14 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centre (14911 E. 127th St., Lemont, IL 60439) vyksiančioje madų parodoje „Rudens simfonija 2010“ turėsite galimybę pasigrožėti ir įsigyti parduotuvių „Banana Republic“, „Elegance underneath“, „Windsor“, „XXI feover“, „Ann Taylor“, „Christos Fur Salon“ rūbų.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Rugsėjo 19 d. sekmadienį nuo 12 val. p.p. iki 5 val. p. p.** Washington, DC, Lietuvių Bendruomenės Rudens šventė! Ji vyks Seneca Creek State Park, 11950 Clopper Rd., Gaithersburg MD 21561 Blue Jay Picnic Shelter. Daugiau apie šią vietovę rasite www.dnr.state.md.us/publiclands/central/seneca.html. Šventė vyks bet koku oru. Bus lietuviško alaus, naminių lietuviškų dešrų ir kopūstų. Pasiklausysite lietuviškos muzikos. Daugiau informacijos teikia Danelė Vidutienė tel. 301-379-1815.

◆**Maloniai kviečiame visus Michigan lietuvius** į tradicinę Dievo Apvaizdos parapijos rudens gegužinę, sekmadienį, rugsėjo 19 d., tuoj po 11 val. r. šv. Mišių. Puiki proga atnaujinti senas pažintys ir užmegzti naujas. Visiems, vyresniems ir jaunesniems, bus užsiėmimų – turtinga loterija, lietuviškų patiekalų ir pyragų stalas, vaikučiams – žaidimai. Šis rudens renginys kasmet ruošiamas parapijos tarybos ir darbščių talkininkų. Jiems iš anksto dėkojame už visą nuoširdų darbą, o visų svečių nekantriai laukiame. Parapijos adresas: 25335 W. Nine Mile Rd., Southfield, MI 48033.



57-ame Santaros-Šviesos suvažiavime, kuris įvyko rugsėjo 10–12 d. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre (Lemont, IL) už nuopelnus Lietuvos Respublikai ir už Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje Vyčio kryžiaus ordino Komandoro didžiuoju kryžiumi buvo apdovanotas (po mirties) vienas iš Santaros-Šviesos federacijos įkūrėjų, ilgametis žurnalo „Metmenys“ vyr. redaktorius prof. Vytautas Kavolis. Apdovanojimas buvo įteiktas profesorius žmonai Ritai Kavolienei. Jį įteikė LR ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis. Dekretą, pasirašytą LR prezidento Valdo Adamkaus 2009 metais birželio 26 d., perskaitė LR generalinis konsulas New York mieste Valdemaras Sarapinas.

Dalios Cidzikaitės nuotr.

Prezidentūra kviečia į naują renginių sezoną



Lietuvos Respublikos Prezidentūra.

Eltos nuotr.

Rugsėjo 19-tąją pradėdamas naujas Prezidento rūmuose vykstančių renginių sezonas. Nuo 1 val. p. p. bus galima apžiūrėti architektūros paveldą – Prezidento rūmų vidinį kiemą, kuriame vėliau įvyks koncertas.

Pirmajame sezono koncerte gros Vilniaus Balio Dvariono dešimtmetės muzikos mokyklos moksleivių simfoninis orkestras ir Krašto apsaugos savanorių pajėgų bigbendas. Koncertas nemokamas, įėjimas į vidinį Prezidentūros rūmų kiemą laisvas.

Atvirus koncertus Prezidento rūmų erdvėse planuojama rengti kiekvieno mėnesio trečiąjį sekmadienį.

Penktadieniais ir šeštadieniais po Prezidento rūmus organizuojamos nemokamos ekskursijos (su išankstine registracija).

Kiekvieną sekmadienį 12 val. p. p. Simono Daukanto aikštėje galima stebėti Vėliavų keitimo ceremoniją prie Prezidento rūmų.

Visą informaciją apie registraciją į renginius ir ekskursijas, taip pat prašėjimus apie renginius rasite Prezidentūros interneto puslapyje

www.prezidentas.lt

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com



Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S.Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą